ແບບຮຽນໄວ

ເຫຼັ້ມ ສອງ

ຮຽນອ່ານໜັງສືທັມ
ຂຽນເປັນພາສາບາລີ

ຮຽບຮຽງໂດຍ

ພຼະບາຫຼວງມະຫາເສນາ (ປຸ່ນ)

MÉTHODE D'ENSEIGNEMENT ÉLÉMENTAIRE DU LAOTIEN

POUR APPRENDRE A LIRE LES CARACTÈRES THAM DANS LES TEXTES PALIS

PAR

Phaya Luang Maha Séna (PHOUY)

Deuxième partie

2e Édition. 1er Mille

ຄຳອຸທິດ

-ແບບຮຽນໄວສຳລັບຮຽນອ່ານໜັງສືທັມນີ້ ໄດ້ພິມອອກເຜີຍແຜ່ສາມ ຄັ້ງແລ້ວ ເຖິງຢ່າງນັ້ນກໍດີເວລານີ້ກໍຂາດເຂີນ ໂຮງຮຽນປະຣິຍັດຕິທັມຕ້ອງ ການແບບຮຽນໄວນີ້ເປັນຈຳນວນມາກ.

-ສະນັ້ນ ພວກຂ້າພະເຈົ້າທັງຫຼາຍທີ່ມີນາມແຈ້ງຢູ່ຂ້າງລຸ່ມ ມີຄວາມ ເຫຼື້ອມໃສສັດທາໃນພຣະບໍວໍຣະພຸທສາສນາເປັນອັນຍິ່ງ ຈຶ່ງພ້ອມກັນບໍຣິຈາກ ຊັບແລ້ວຈັດພິມແບບຮຽນໄວສຳລັບຮຽນອ່ານໜັງສືທັມເຫຼັ້ມນຶ່ງ ໑.໕໐໐ ເຫຼັ້ມ ແລະເຫຼັ້ມສອງ ໑.໕໐໐ ເຫຼັ້ມ ໄວ້ແຈກຢາຍ ເປັນທັມມະ ທານ ແລະໃຊ້ສອນໃນໂຮງຮຽນປະຣິຍັດຕິທັມ ເພື່ອໃຫ້ນັກບວດທີ່ເຂົ້າໂຮງ ຮຽນໃໝ່ໆຮຽນອ່ານແລະຂຽນໜັງສືທັມໄດ້ໄວ ແລ້ວຕໍ່ໄປຈະໄດ້ມີໂອກາດສຶກ ສາຮ່ຳຮຽນຄັມພີດີກາ ຊຶ່ງເປັນພຣະທັມຄຳສັ່ງສອນຂອງພຣະສັມມາສັມພຸທ ເຈົ້າ ບໍຣົມຄຣູຂອງເຮົາທັງຫຼາຍ ທີ່ບັນພະບຸຣຸດຂອງເຮົາໄດ້ຈານໃສ່ໄວ້ ໃນໃບລານເປັນຕົວໜັງສືທັມ.

-ຂ້າພະເຈົ້າທັງຫຼາຍຂໍອຸທິດກຸສົນຜົນບຸນທີ່ໄດ້ກະທຳໃນຄັ້ງນີ້ ໃຫ້ບິ ດາ, ມານດາ, ສາມີ, ພະຣິຍາ, ບຸດຕີ, ບຸດດາ, ຍາຕິກາວົງສາ, ຄຣູ ບາອາຈານ ແລະສາຣະພັດທ່ານຜູ້ມີບຸນຄຸນໃຫ້ແກ່ຂ້າພະເຈົ້າທັງຫຼາຍ ຊຶ່ງ ລ່ວງລັບໄປສູ່ໂລກໜ້າ ຂໍໃຫ້ວິນຍານຂອງທ່ານທັງຫຼາຍເຫຼົ່ານີ້ ຈົ່ງພົ້ນຈາກ ທຸກແລ້ວເຖິງສຸກສາມປະການ ກ່າວຄືສຸກໃນເມືອງຄົນ ສຸກໃນເມືອງຟ້າ ແລະສຸກໃນພຣະນິບພານເປັນທີ່ແລ້ວ.

-ສ່ວນ ຂ້າພະເຈົ້າທັງຫຼາຍຖ້າເກີດມາໃນຊາດພົບໃດໆ ກໍຂໍໃຫ້ຈະ ເຣີນດ້ວຍອາຍຸ, ວັນນະ, ສຸຂະ, ພະລະ ໃຫ້ໄດ້ສ້າງສີນກິນທານຢ່າໄດ້ ຂາດ ຕາບຕໍ່ເທົ້າເຂົ້າສູ່ເມືອງແກ້ວອັນກ່າວແລ້ວຄືພຣະນິບພານກໍຂ້າເທີ້ນ.

ຜູ້ບໍລິຈາກຊັບແລະຈັດພິມແບບຮຽນດັ່ງກ່າວມານີ້ :

-ພຍາຜຸຍ ປັນຍາ,ນາງພຍາຄຳແອ່ນແລະລູກເຕົ້າທຸກຄົນ ໑໕໐.໐໐໐ ກີບ

-ເພັງອ້ອນສນິດ, ພະຣິຍາ ແລະລູກເຕົ້າທຸກຄົນ..... ໑.໒໐໐ ບາດ

-ທ້າວ ສົມບູນ ບຸນເກື້ອ ນາງເພັຊສຣີ, ແມ່, ປ້າໝໍ້,
ເອື້ອຍ, ນ້ອງຊາຍ, ນ້ອງຍິງ,ແລະລູກເຕົ້າທຸກຄົນ.. ໑໐໐.໐໐໐ ກີບ

ວຽງຈັນ, ວັນຈັນ ຂຶ້ນ ໑໕ ຄ່ຳ ເດືອນ ໑໒ ພ.ສ.໒໕໑໖

(໒໔ ພຶສຈິກາ ໑໙໗໓)

ພຣະຣາຊອານາຈັກລາວ

ສຳນັກສົມເດັຈພຣະສັງຄະຣາຊ

ຫຼວງພຣະບາງ ເລກທີ່............../ສຣ.

ສົມໂມທະນີຍະກະຖາ

ຂອງອົງຄ໌ສົມເດັຈພຣະສັງຄະຣາຊ ທັມມະຍານະມະຫາເຖຣະ ແຫ່ງ ພຣະຣາຊອານາຈັກລາວ

-!-!-!-!-!-!-

ດ້ວຍ ພນະ ໆ ທ່ານເຈົ້າພຣະຍາຫລວງຫມື່ນລູກທ້າວ (ຊຸຍບັນຍາ) ພະດີປະທານສະພາອາຊຸມົນຕີ ຄັ້ງດຳຣົງນາມຍົດເປັນພຣະຍາຫລວງມະຫາເສນາ ໄດ້ຊຳຣະຮຽບຮຽງແບບຮຽນໄວເຫລັ້ມ ໑ ແລະ ເຫລັ້ມ ໒ ສຳຫລັບຮຽນອ່ານແລະຮຽນບົດທັມ ຊຶ່ງໃຊ້ຢູ່ໃນວົງການພຣະພຸທທະສາສນາ ທົ່ວ-ພຣະຣາຊອານາຈັກລາວ ນັບວ່າເປັນສາທາຣະນະປຣະໂຍຊນ໌ອັນກວ້າງຂວາງ ແກ່ ສະຖາບັນການສຶກສາເປັນອັນມາກ.

ມາບັດນີ້ ປາກົດວ່າ ແບບຮຽນໄວທັງສອງເຫລັ້ມນັ້ນຂາດສະບັບພິມພ໌ລົງ ແລະ ພນະ ໆ ທ່ານເຈົ້າພຣະຍາຫລວງຫມື່ນລູກທ້າວ ຊຶ່ງເປັນເຈົ້າຂອງແບບຮຽນດັ່ງກ່າວ ດຳຣິຈະພິມພ໌ຂຶ້ນເປັນສາທາຣະນະທານອີກຄັ້ງຫນຶ່ງ ອາຕະມາພາບ ໃນຖານະສົມເດັຈພຣະສັງຄະຣາຊ ແຫ່ງ ພຣະຣາຊອານາຈັກລາວ ຮູ້ສຶກ-ໂສມະນັສຍິນດີເປັນທີ່ສຸດ ແລະຂໍອະນຸໂມທະນາໃນກຸສົລຈະຣິຍາຄັ້ງນີ້ເປັນອັນມາກ.

ດັ່ງນັ້ນ ໃນນາມຂອງອາຕະມາພາບເອງ ແລະໃນນາມຄະນະສົງຄ໌ ແຫ່ງ ພຣະຣາຊອານາຈັກລາວ ອາຕະມາພາບ ຂໍສແດງຄວາມຍິນດີຕ້ອນຮັບແບບຮຽນໄວທັງສອງເຫລັ້ມທີ່ຈະພິມພ໌ຂຶ້ນໃຫມ່ນີ້ ໄວ້ໃຊ້ໃນວົງ-ການພຣະພຸທທະສາສນາສືບຕໍ່ໄປ. ແລະຫວັງເປັນຢ່າງຍິ່ງວ່າ ຫນັງສືແບບຮຽນໄວທັງສອງເຫລັ້ມນີ້ ຈະອຳນວຍປຣະໂຍຊນ໌ແກ່ການສຶກສາຮ່ຳຮຽນ ຂອງກຸລະບຸດຜູ້ຮັກການສຶກສາໃນທາງນີ້ຍິ່ງໆຂຶ້ນເປັນແນ່ແທ້.

ໃນທີ່ສຸດນີ້ ອາຕະມາພາບ ຂໍຕັ້ງຈິດອະທິຖານອ້າງເອົາຄຸນພຣະສຣີຣັຕນະຕຣັຍມາເປັນພຣະ ປຣະສິທປຣະສາທ ແດ່ ພນະ ໆ ທ່ານເຈົ້າພຣະຍາຫລວງຫມື່ນລູກທ້າວ ຂໍໃຫ້ ພນະ ໆ ທ່ານພ້ອມດ້ວຍຄອບຄົວຈົ່ງປະສົບແຕ່ຄວາມສຸຂຄວາມຈະເຣີນ ປຣະກອບດ້ວຍຈະຕຸພິທພອນໄຊຍ໌ ຄື ອາຍຸ ວັນນະ ສຸຂະ ພະລະຕລອດກາລະອັນຍາວນານເທີ້ນ./.

ວັດໃຫມ່ ສຸວັນນະພູມາຣາມ ພຣະນະຄອນຫລວງພຣະບາງ

ວັນທີ່ ໓໑ ກໍລະກະດາ ພ.ສ. ໒໕໑໑

(ລົງພຣະນາມ) ສົມເດັຈພຣະ... ທາສັງຄະປາໂມກຂະ

ສົມເດັຈພຣະສັງ... ທັມມະຍານະມະຫາເຖຣະ.

ຄຳວາລົບ ຂອງຫົວໜ້າໂຮງຮຽນພຣະປຣິຍັດຕິທັມ

ປຣະຈຳແຂວງຫລວງພຣະບາງ

-:-:-:-:-:-:-

ແບບຮຽນໄວເຫລັ້ມ ໑ ແລະ ເຫລັ້ມ ໒ ຮຽນສ່ວນຫນັງສືທັມທັງທີ່ເປັນບົດສັບແລະເປັນພາສາປາລີ ຮຽບຮຽງໂດຍ ພຣະໆ ທ່ານເຈົ້າພຣະຍາຫລວງຫມື່ນລູກທ້າວ (ຊຸຍ ບັນຍາ) ອະດີດປຣະທານສະພາສາສນູປັຖຖ໌ ຄັ້ງດຳຣົງນາມເປັນພຣະຍາຫລວງນາງເສນາ ໄດ້ພິມພ໌ຂຶ້ນ ເມື່ອເວລາ ໓໐ ກວ່າປີລ່ວງມາແລ້ວ ແລະໄດ້ໃຊ້ເປັນແບບສອນຢູ່ໃນໂຮງຮຽນພຣະປຣິຍັດຕິທັມ ປຣະຈຳແຂວງຫລວງພຣະບາງຕລອດມາ. ບັດນີ້ ແບບຮຽນໄວທັງສອງເຫລັ້ມດັ່ງກ່າວໄດ້ຂາດມືລົງ ເປັນເຫດໃຫ້ໄດ້ຮັບຄວາມລຳບາກ ແລະຂັດຂ້ອງທັງແກ່ຜູ້ສອນແລະຜູ້ຮຽນເປັນອັນມາກ. ເພາະຄູຜູ້ສອນຮຽນໃສ່ບັນກະດານດຳ ແລະນັກຮຽນຈົດລົງກ່າຍ - ຮຽນໃສ່ພັບໄວ້ຊຶ່ງນັບວ່າເປັນອຸປະສັກແກ່ການສອນການຮຽນເປັນປຣະການສຳຄັນຢ່າງຫນຶ່ງ.

ບັດນີ້ ໄດ້ຊາບດ້ວຍຄວາມຊື່ນຊົມຍິນດີວ່າ ພຣະໆ ທ່ານ ເຈົ້າພຣະຫລວງຫມື່ນລູກທ້າວ ຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງແບບຮຽນໄວ ທັງສອງເຫລັ້ມນີ້ ດາລິບຈະບຳເພັງບຸນກຸສົລສາທາຣະນະປຣະໂຍຊນ໌ ໂດຍການຈັດພິມພ໌ແບບຮຽນໄວທັງສອງເຫລັ້ມນີ້ຂຶ້ນໃຫມ່ ອາວະນາພາລ ໃນງານຄົບຮອບສາມຮອບໃນໂຮງຮຽນພຣະປຣິຍັດຕິທັມ ປຣະຈຳແຂວງຫລວງພຣະບາງ, ຂໍພ້ອມກັບອະນຸ- ໂມທະນາ ແລະຂໍແດ່ສົມທານບໍຣິຈາຄເປັນທັມມະບັນນາການ ຈາກ ພຣະໆ ທ່ານເຈົ້າພຣະຍາຫລວງຫມື່ນລູກທ້າວ ລ່ວງ- ຫນ້າ ມານະໂອກາດນີ້ຫລາຍໆດ້ວຍ.

ຫນັງສືແບບຮຽນໄວທັງສອງເຫລັ້ມດັ່ງກ່າວ ບໍ່ແມ່ນແຕ່ພຽງໃຊ້ສອນໃຊ້ຮຽນໃນໂຮງຮຽນພຣະປຣິຍັດຕິທັມເທົ່ານັ້ນ ຍັງ ອາດວ່າ ໄດ້ໃຊ້ໃນສະຖາບັນການສຶກສາທົ່ວໄປດ້ວຍ ແລະກໍໄດ້ຊາບອີກວ່າ ສະຖາບັນການສຶກສາຕ່າງໆ ໂດຍສະເພາະ ທາງແຂວງຫລວງພຣະບາງ, ມີຄວາມຕ້ອງການແບບຮຽນທັງສອງເຫລັ້ມນີ້ ບໍ່ນ້ອຍກວ່າກັນເລີຍ. ດັ່ງນັ້ນ ການຈັດພິມພ໌ ຂຶ້ນອີກຄັ້ງນີ້ ຈຶ່ງເປັນການສນອງຄວາມຕ້ອງການຂອງສະຖາບັນການສຶກສາທົ່ວໄປ. ນັບວ່າ ຈະອຳນວຍຄວາມສະດວກແກ່ ການສອນການຮຽນ ແລະເປັນທາງຫນຶ່ງອັນຈະໃຫ້ການສຶກສາຂອງຊາວບ້ານເມືອງ ເຖິງເຊິ່ງຄວາມຈະເຣີນຮຸ່ງເຮືອງສືບຕໍ່ ໄປເປັນແນ່ແທ້.

ອັນນຶ່ງ ການຮຽນອັກສອນລາວ ທຽບກັບອັກສອນທັມ ຫລືອາດຈະອະທິບາຍດ້ວຍອັກສອນລາວ ຫາກຈະບໍ່ກົງກັນທີ່ໃຊ້ຢູ່ ໃນປັຈຈຸບັນນີ້ ກໍນັບວ່າເປັນຫລັກຖານປຣະກອບກັບຖ້ອຍຄຳບາງປຣະການທີ່ສືບເນື່ອງມາແຕ່ບູຣານ ແລະທັງຈະໄດ້ຊາບວິທີ ຮຽນ " ອຸ່ນເກົ່າ " ອີກແບບຫນຶ່ງດ້ວຍ ທັງນີ້ ຍ່ອມຈະເປັນເຄື່ອງບຳຣຸງ ສະຕິ ປັນຍາ ແກ່ຜູ້ສຶກສາບໍ່ນ້ອຍເລີຍ ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງບໍ່ເຫັນຄວນໃຫ້ແກ້ໄຂ ຊຶ່ງນອກຈາກຈະຫມົດເປືອງຄ່າພິມພ໌ ແລະເສັຍເວລາໄປໂດຍປາສຈາກປຣະໂຍຊນ໌ແລ້ວ ຍັງນັບວ່າ ຜິດເຈຕນາອັນບໍຣິສຸດຂອງທ່ານຜູ້ຮຽບຮຽງເປັນປຣະການສຳຄັນດ້ວຍ. ຂໍໃຫ້ຄົງຮູບແບບຮຽນໄວທັງສອງ - ເຫລັ້ມນີ້ໄວ້ຕາມເດີມທຸກປຣະການ.

ຫວັງເປັນຢ່າງຍິ່ງວ່າ ຫນັງສືແບບຮຽນໄວທັງສອງເຫລັ້ມນີ້ ຈະອຳນວຍປຣະໂຍຊນ໌ໂດຍຖືກຕ້ອງແກ່ການສຶກສາອັນດີໃນ ໂຮງຮຽນພຣະປຣິຍັດຕິທັມ ແລະຈະສາມາດແກ້ຄວາມຂັດຂ້ອງໃນການບໍ່ຮູ້ຈັກອ່ານ - ຮຽນຫນັງສືທັມຂອງຄະນະສົງ ແລະ ນັກປາຊຍາວລາວຂອງເຮົາ ທີ່ກຳລັງເປັນຢູ່ໃນປັຈຈຸບັນ ໃຫ້ຮູ້ຈັກອ່ານແລະຮູ້ຈັກຮຽນ ຊຶ່ງນັບວ່າ ເປັນຫລັກການອັນຖືກຕ້ອງ ຫມັ້ນຄົງ ແຕ່ງອັກສອນສາສນ໌ຂອງຊາວລາວ ແລະເປັນທີ່ພາງກ້າວຫນ້າໃນທາງອັນນະກັມນີ້ຍິ່ງໆຂຶ້ນເປັນແນ່ແທ້.

ຂໍໃຫ້ ພຣະໆ ທ່ານເຈົ້າພຣະຍາຫລວງຫມື່ນລູກທ້າວ (ຊຸຍ ບັນຍາ) ຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງແບບຮຽນໄວທັງສອງເຫລັ້ມນີ້ ຈົ່ງມີອາຍຸຫມັ້ນຍືນ ສາມາດອຳນວຍການໃນການບຳເພັງສາທາຣະນະປຣະໂຍຊນ໌ຍິ່ງໆຂຶ້ນ ສົມດັ່ງປະນິທານຂອງ ພຣະໆ ທ່ານ ຕລອດການອັນຍາວນານເທີ້ນ.

ຫລວງພຣະບາງ, ກໍຣະກະດາ ໑໙໗໙ - ໒໕໑໑,

ພຣະ [illegible] ອົ້ນນະສືວທັມ.

ຄຳນຳຂອງຄນະຄຣູປຣິຍັຕິທັມ

ພວກຂ້າພເຈົ້າ ຄນະຄຣູຮູ້ສຶກເປັນກຽຕຕິຍິ່ງນາກ ທີ່ໄດ້ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັບໜັງສື "ແບບຮຽນໄວເຫຼັ້ມ ໖" ນີ້. ໂດຍໄດ້ຊ່ວຍກັນຖວາຍທານໃຫ້ຄົນລະເລັກນ້ອຍ ແລະມີຄວາມເຕັມໃຈທີ່ຈະໃຫ້ສຳເຣັດເປັນເຫຼັ້ມດ້ວຍກັນທຸກຄົນ. ຄວາມຕ້ອງການໃຊ້ໜັງສືເຫຼັ້ມນີ້ໃນໂຮງຮຽນປຣິຍັຕິທັມ ແລະໃນທີ່ອື່ນໆ ໄດ້ຮີບເຣັ່ງໃຫ້ພຽກເພັນພິມພ໌ຂຶ້ນເຜີຍແຜ່ໂດຍເຣັວໆ ແລະເມື່ອປາກົດວ່າ ຄວາມປາຖນາອັນນີ້ໃກ້ຈະສຳເຣັດຜົລ ກ່າວຄື ທ່ານຜູ້ແຕ່ງໄດ້ອຸສາຫະຂຽນຮຽງເອງ ດ້ວຍລາຍມືອັນປະນີດບັນຈົງທີ່ສຸດ ເສັຣດແລ້ວຍັງແຕ່ຈະສົ່ງໄປລົງພິມພ໌ ກໍຍິ່ງມີຄວາມປີຕິຍິນດີຍິ່ງຂຶ້ນ. ພວກຂ້າພເຈົ້າຂໍຮັບຮອງໜັງສືເຫຼັ້ມນີ້ ໄວ້ໃຊ້ໃນໂຮງຮຽນປຣິຍັຕິທັມຕໍ່ໄປ ດ້ວຍ-ຄວາມພໍໃຈແລະດ້ວຍຄວາມຮູ້ສຶກກະຕັນຍູເປັນອັນມາກ ເຊື່ອວ່າຄົງຈະອຳນວຍປະໂຍຊນ໌ກວ້າງຂວາງ ສົມດັ່ງຄວາມຈຳນົງຂອງທ່ານຜູ້ແຕ່ງເປັນແນ່.

ພວກຂ້າພເຈົ້າ ຂໍຊົມຄວາມມີນ້ຳໃຈອັນດີງາມຂອງທ່ານຜູ້ແຕ່ງ ເຊິ່ງໄດ້ອຸສາຫະຮຽບຮຽງໜັງສືຕຳຣາອັນມີຄ່າຍິ່ງນີ້ ໄວ້ເປັນສົມບັດຂອງບ້ານເມືອງ ໂດຍນອກໜ້າທີ່ຣາຊການ. ແລະຂໍອະນຸໂມທະນາໃນ "ບຸນຍະກັມ" ອັນນີ້ ເຊິ່ງນັບເປັນ "ບຸນຍານຸສາວະຣີຍ໌" ຢ່າງປະເສີດປະການໜຶ່ງ ໃນໂອກາດອັນນີ້ດ້ວຍ.

ພຣະຈັນທີ ພຣະຈັນສຸກ

ພຣະມະຫາຄຳພັນ ພຣະອ່ອນ

ທ່ານພຣະຍາຫຼວງມຫາເສນາ (ຜຸຍ) ໄດ້ແຕ່ງຕຳຣາ
ຮຽນອ່ານໜັງສືຘັມມ໌ (ຕາມພາສາບາລີ) ຂຶ້ນແລະ
ໄດ້ສົ່ງໃຫ້ຂ້າພະເຈົ້າຊ່ວຍພິຈາຣນາດູດ້ວຍ ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້
ພິຈາຣນາໂດຍຖີ່ຖ້ວນແລ້ວ ເຫັນວ່າໜັງສືຕຳຣາຮຽນອ່ານ
ໜັງສືຘັມມ໌ ຂອງທ່ານພຣະຍາຫຼວງມຫາເສນາ ນີ້ຈັກເປັນ
ປໂຍຊນ໌ແກ່ກຸລບຸຕຜູ້ສຶກສາຮ່ຳຮຽນໃນທາງນີ້ມາກ
ເພາະວ່າຕົວໜັງສືຘັມມ໌ທີ່ໃຊ້ຈາຣຄັມພີຣ໌
ຝ່າຍພຣະພຸທຘສາສນາ ອັນນິຍົມຢູ່ໃນປະເທສເຮົາເວລານີ້
ແມ່ນພວກນັກບວຊທັງຫຼາຍຈາຣລົງໄວ້ໃນໃບລານສືບໆ
ກັນມາ ແຕ່ຜູ້ຈາຣນັ້ນໂດຍສ່ວນຫຼາຍປາສຈາກຄວາມຮູ້
ໃນທາງພາສາບາລີ ຈຶ່ງທຳໃຫ້ຄັມພີຣ໌ຕ່າງໆ ອັນມີຄ່າຄວນ
ສງວນນັ້ນ ຜິດພາດໄປເປັນອັນມາກ ຫາກໄດ້ມີຕຳຣາ ສອນ
ວິຘີຮຽນແລະອ່ານໜັງສືຘັມມ໌ເປັນພາສາບາລີໂດຍຖືກຕ້ອງ
ດັ່ງນີ້ແລ້ວ ຫວັງວ່າຄົງເປັນປໂຍຊນ໌ຢ່າງໃຫຍ່ຫຼວງແກ່ຜູ້
ສຶກສາໂດຍອເນກປຣິຍາຍ ທັງຄວາມຜິດພາດໃນຄັມພີຣ໌
ທັງຫຼາຍ ກໍຈະສູນຫາຍໄປໄດ້ດ້ວຍ ຂ້າພະເຈົ້າຂໍຍ້ອງຍໍສັຣະ
ເສີນໃນຄວາມຄິດແລະຄວາມອຸສສາຫະຂອງທ່ານຜູ້ນີ້
ທີ່ໄດ້ສ້າງຕຳຣາອັນສຳຄັນຂຶ້ນໄວ້ໃຫ້ເປັນປໂຍຊນ໌ແກ່
ຊາຕິສາສນາ ຊຶ່ງຂ້າພະເຈົ້າຄາດວ່ານ້ອຍຄົນຈະທຳໄດ້ດັ່ງນີ້.
ແລະຂໍຊວນເຊີນທ່ານທັງຫຼາຍຜູ້ໃຝ່ໃຈໃນການສຶກສາຕົວ
ຘັມມ໌ຈົ່ງໄດ້ໃຊ້ຕຳຣານີ້ເປັນອາຈາຣຍ໌ ທ່ານຈະໄດ້ຮັບຄວາມ
ສດວກແລະເຂົ້າໃຈໄດ້ງ່າຍເໝືອນກັບໄດ້ອາຈາຣຍ໌ຜູ້ດີ
ຊີ້ບອກທາງໃຫ້ສະນັ້ນ ฯ

ມຫາສີລາ ວ.ວ.

ຄຳນຳ

໓ ດັ່ງໄດ້ຊີ້ແຈງໄວ້ໃນຄຳນຳຂອງແບບຮຽນໄວຫຼັ້ນ ໑ ແລ້ວ ວ່າແບບຮຽນໄວຫຼັ້ນ ໑ ສຳຫຼັບຮຽນອ່ານໜັງສືທຳມຽນເປັນຄຳບໍລິໃສ (ພາສາພື້ນເມືອງ), ແລະແບບຮຽນໄວຫຼັ້ນ ໒ ສຳຫຼັບຮຽນອ່ານໜັງສືທຳມຽນເປັນພາສາບາລີ

ແບບຮຽນໄວຫຼັ້ນ ໒ ນີ້ ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ແບ່ງເປັນ ໑໐ ບົດ :

໑.) ວ່າດ້ວຍອັກຂະຣະ ແຈກເປັນ ສະຣະ (ລາວເຮົາມັກຮຽກວ່າໄມ້), ແລະພະຍັນຊະນະ (ຕົວໜັງສື).

໒.) ອະທິບາຍຕົວໜັງສືລ້ວນ -

໓.) ອະທິບາຍສະຣະແມ່ ×ະ ×າ. ປະກອບສະຣະເຫຼົ່ານີ້ໃສ່ພະຍັນຊະນະໃຫ້ອອກສຽງ ອະທິບາຍແມ່ ×ົນ.

໔.) ອະທິບາຍວິທີອ່ານ

໕.) ອະທິບາຍແມ່ ×ົງ ×ົກ ×ົດ ×ົບ ×ົນ ແລະ ເ×ີຍ ແລ້ວເອົາສະຣະແມ່ເຫຼົ່ານີ້ ປະກອບໃສ່ພະຍັນຊະນະໃຫ້ອອກສຽງເປັນຄຳໆໄປ ເປັນຕົວຢ່າງໄວ້ທຸກໆແມ່

ສຳຫຼັບ ຜູ້ຕ້ອງການແຕ່ຮຽນອ່ານໜັງສືທຳມຽນເປັນພາສາບາລີ <u>ຮຽນຖຶງ ໕ ບົດກ່າວໄວ້ຂ້າງເທິງນີ້ແລ້ວ ກໍອ່ານອອກດັ່ງຄວາມປະສົງ</u> ຕໍ່ນີ້ໄປເປັນແຕ່ຄວາມຮູ້ພິເສດ ເພື່ອເພີ່ມເຕີມຄວາມຮູ້ຂ້າງຕົ້ນໃຫ້ກວ້າງຂວາງຂຶ້ນໄປຄືບົດ :

໖. ອະທິບາຍຣະບຽບຊ້ອນຕົວໜັງສື ສຳລັບຄັດລອກໜັງສືພຸທາອິນ ມີໜັງສືໃດເປັນຕົ້ນ ທີ່ຂຽນເປັນ ຄຳບາລີນັ້ນ ອອກມາເປັນໜັງສືທຳ ຫຼືວ່າຄັດລອກໜັງສືທຳອອກເປັນ ໜັງສືພຸທາອິນ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງ.

໗. ຣະບຽບອ່ານ ຄຳທີ່ມີຕົວໜັງສືຊ້ອນກັນ ເປັນຕົວຊ້ອນ ຫຼືວ່າເປັນຕົວສະກົດ.

໘. ຣະບຽບການຄັດລອກໜັງສືທຳ ອອກເປັນໜັງສືລາວເດີມ ສຳລັບອ່ານ ຄຳພີຕີກາພຸທາບາລີ ເຊິ່ງຂຽນ ດ້ວຍຕົວໜັງສືລາວເດີມ ດ້ວຍເວລານີ້ນັກປາດລາວ ເອີໂຊ ໄດ້ພິມພຣະໄຕຣປິດົກ ອອກເປັນຕົວໜັງສືລາວເດີມ

- ສຳລັບຄັດລອກຄຳພີທີ່ຂຽນດ້ວຍໜັງສືລາວເດີມ ອອກເປັນໜັງສືທຳ ຫຼືວ່າຄັດລອກຄຳພີທີ່ຂຽນ ດ້ວຍໜັງສືທຳ ອອກມາເປັນ ໜັງສືລາວເດີມ.

໙. ຣະບຽບການຄັດລອກໜັງສືທຳ ອອກມາເປັນ ໜັງສືລາວ ເຊັ່ນເອົາໜັງສືລາວໄປຂຽນ ຄຳສູດມົນເປັນ ຕົ້ນ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ແປເອົາເນື້ອຄວາມໄດ້ທຸກໆຄຳ. ແຕ່ກ່ອນມາເຖິງບັດນີ້ ການເອົາໜັງສືລາວມາຂຽນ ຄຳພຸທາບາລີ ໄດ້ແຕ່ສຽງເທົ່ານັ້ນ ຄັນຈະແປເອົາ ເນື້ອຄວາມ ແລ້ວບໍ່ໄດ້ ເພາະຕົວໜັງສືລາວບໍ່ຄົບ ຕາມຈຳນວນຕົວໜັງສືທຳ ອີກທັງບໍ່ມີຣະບຽບວາງ ວິທີຂຽນດ້ວຍ.

໑໐. ອະທິບາຍກົດເກົ້າເທົ່າມູນເພື່ອ ຕົວ ໜັງສືທຳໃດໜຶ່ງ ຕັ້ງແຕ່ເປັນຕົວໜັງສື ພຸທາສຸ..

ໃສ່ພຍາຫຼ້າໂສ່ກະຣາຊ ຊຶ່ງຮອງມາເປັນຕົວໜັງສືທໍາ
ຂອງລາວລ້ານຊ້າງ.

ເມື່ອຮຽນຈົບທັງ ໑໐ ບົດນີ້ແລ້ວ ກໍ່ພໍວ່າຄວາມຮູ້ທາງ
ອ່ານໜັງສືທໍາ ຂຽນເປັນພາສາບາລີກວ້າງຂວາງພໍສົມຄວນ.

ດັ່ງໄດ້ກ່າວໄວ້ແລ້ວ ວ່າແບບຮຽນໄວເຫຼັ້ມນີ້ຈໍາເພາະ
ເພື່ອຮຽນອ່ານ ດ້ວຍເຫດນີ້ຂ້າພເຈົ້າຈຶ່ງເລືອກອະທິບາຍເພາະ
ຂໍ້ຄໍາທີ່ຕ້ອງການ ບໍ່ຈໍາເປັນອະທິບາຍຍືດຍາວເໝືອນໄວຍາ
ກອນບາລີ ທີ່ຈະທໍາໃຫ້ການຮຽນອ່ານຊັກຊ້າໄປມາກ.

ແບບຮຽນໄວເຫຼັ້ມ ໖ ສໍາຫຼັບຮຽນອ່ານໜັງສືທໍາຂຽນ
ເປັນພາສາບາລີນີ້ ເປັນແບບຮຽນເຫຼັ້ມແຣກດັ່ງເພາະ
ກ່ອນມາຈົນບັດນີ້ ຍັງບໍ່ມີຜູ້ໃດຜູ້ນຶ່ງແຕ່ງຂຶ້ນສັກສບັບແລະ
ພິມຂຶ້ນຄັ້ງແຣກດັ່ງ ອາດຈະມີຂໍ້ບົກພ່ອງຢູ່ບ້າງ ຕາມ
ທັມະດາຂອງສິ່ງໃດທໍາຂຶ້ນຄັ້ງແຣກຈະໃຫ້ບໍຣິບູນທີດຽວໄດ້
ໂດຍຍາກ ແຕ່ຂ້າພເຈົ້າຜູ້ຮຽບຮຽງຫວັງໃຈວ່າ ທ່ານຜູ້ຮູ້ທີ່
ພົບເຫັນຂໍ້ບົກພ່ອງຄົງຈະໃຫ້ອະໄພ ແລ້ວໂປຣດຊີ້
ແຈງຄໍາຜິດແກ່ຂ້າພເຈົ້າດັ່ງນໍາໃສ່ໃຈດີ ເພື່ອແກ້ໄຂ
ໃນການພິມຄັ້ງໜ້າ ຄົງຈະເຫັນແກ່ຄວາມເຈຕະນາ
ດີຂອງຂ້າພເຈົ້າ ທີ່ສະເວລາອັນມີຄ່າມາຄົ້ນຄວ້າຫາຕໍາ
ຣັບຕໍາຣາ. ຮວບຮວມ ແລ້ວຮຽບຮຽງຂຶ້ນ ທັງຂຽນດ້ວຍຕົນເອງ
ຈົນເປັນແບບແຜນ. ດ້ວຍຄວາມອຸສາຫະພຍາຍາມອັນແຮງ
ກ້າ ບໍ່ເຫັນແກ່ຄວາມລໍາບາກຍາກເໜື່ອຍແລະລຽງຍົ
ຢ່າງໃດ ເຫັນແຕ່ແກ່ຄວາມຈະເຣີນຂອງບ້ານເມືອງແລະ
ພຸທສາສນາເທົ່ານັ້ນ.

ເວລານີ້ ທາງຣາຊະການ ຍັງບໍ່ທັນວາງຣະບຽບການຂຽນໜັງສືລາວ ໂດຍຄວາມຫວັງຢາກໃຫ້ຄວາມຮູ້ທາງອ່ານໜັງສືທຳແຜ່ຫຼາຍ ການຂຽນແບບຮຽນເຫຼັ້ມນີ້ ຂ້າພເຈົ້າ ຈຶ່ງພິເຄາະໃຊ້ແຕ່ກັບຄຳສຳນວນງ່າຍໆ ແລະຂຽນຕາມທັມມະດາ ຢ່າງທາງຣາຊະການ ແລະຊາວບ້ານຂຽນໄປມາຫາກັນ ເພື່ອໃຫ້ຄົນມີຄວາມຮູ້ທຸກຖ້ວນ ອ່ານງ່າຍ ເຂົ້າໃຈດີ ແລະຈຳໄດ້ໄວ ການຂຽນໃຊ້ສະກົດການັນຕຶງຈະເປັນວິທີຖືກຕ້ອງຕາມພາສາບາລີ ແລະສັນສະກຣິດກໍດີ ແຕ່ເຫັນວ່າຄົນສ່ວນມາກອ່ານບໍ່ສູ້ຈະໄດ້.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍດີ ຂ້າພເຈົ້າຖືເຫັນວ່າແບບຮຽນເຫຼັ້ມນີ້ :

໑. ຈະທຳຄວາມສະດວກແລະປໂຍດໃຫ້ແກ່ຜູ້ຕ້ອງການຮຽນ ອ່ານ ໜັງສືທຳບໍ່ເປັນ ຄືຈະເຮັດໃຫ້ອ່ານອອກໄວກວ່າວິທີຮຽນກັນມາແຕ່ກ່ອນ ທີ່ໃຊ້ໜັງສືສູດຂຽນໄວ້ໃນໃບລານເຊິ່ງບໍ່ແມ່ນແບບຮຽນ ບອກແລະຮຽນອ່ານເປັນຄຳໆໄປ ກວ່າຈະອ່ານໜັງສືທຳຂຽນເປັນພາສາບາລີອອກ ກໍຕ້ອງຮຽນເປັນເວລາຊ້ຳນານ.

ການຮຽນອ່ານຕາມແບບຮຽນເຫຼັ້ມນີ້ ຄືຮຽນແຕ່ຈຳເພາະພີ່ບົດຊ້າງຕົ້ນ ຖ້າຫາກຕັ້ງໃຈຮຽນຢ່າງແທ້ຈິງແລ້ວ ຢ່າງຊ້າຢູ່ໃນຣາວເດືອນປາຍກໍອາດຈະອ່ານອອກ ຜູ້ທີ່ຮູ້ໜັງສືລາວພຽງພໍແລ້ວ ພໍແຕ່ຂໍຄວາມແນະນຳນຳທ່ານຜູ້ຮູ້ໜັງສືທຳແລ້ວນັ້ນ

ແລກປ່ຽນ. ຮຽນເອົາຄົນອື່ນໄດ້.

໖. ຈະເຮັດໃຫ້ການສຶກສາໜັງສືທຳ ແລະພຣະສາສນາແຜ່ຫລາຍ ດັ່ງແຕ່ກ່ອນມາ ເນື່ອງຈາກບໍ່ມີໂຮງຮຽນ ການສອນໜັງສືທຳໄດ້ມີແຕ່ຢູ່ໃນວັດ. ຜູ້ໃດບໍ່ໄດ້ບວດ ກໍ່ນັບວ່າບໍ່ມີໂອກາດສຶກສາເລົ່າຮຽນ - ການຕໍ່ໄປເມື່ອມີໂຮງຮຽນດັ່ງນີ້ແລ້ວ ນັກບວດຫລືລູກຊາວບ້ານ ກໍ່ມີໂອກາດຮຽນເໝືອນກັນ.

ໃນທີ່ສຸດນີ້ ຂ້າພະເຈົ້າຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈຢ່າງສູງ ແລະສູ່ບຸນຄຸນຢ່າງຍິ່ງຕໍ່ ສາທຸໃຫຍ່ບຸນທັນ ພຣະສັງຄະຣາດ ແຫ່ງພຣະຣາຊະອານາຈັກຫລວງພຣະບາງ ສາທຸຄຳພັນ ສາທຸອ້ວນ ແລະສາທຸຈັນສຸກ ອາຈານປະຈຳໂຮງຮຽນປະຣິຍັດຕິທຳນະຫລວງພຣະບາງ. ສາທຸຈັນທີ ອາຈານປະຈຳໂຮງຮຽນນັກທຳນະຫລວງພຣະບາງ ທ່ານມະຫາສີລາວິຣະວົງສ໌ ຫົວໜ້າໂຮງຮຽນປະຣິຍັດຕິທຳ ກຸງຈັນທະບູຣີ ທີ່ໄດ້ແນະນຳ ຫລືວ່າຊ່ວຍເຫລືອຕຽມແຕ່ງໄຂແບບຮຽນເຫລັ້ມນີ້ ໃຫ້ແກ່ຂ້າພະເຈົ້າ ກັບທັງສາທຸຄຳພັນ ເຈົ້າຄະນະແຂວງກຳແພງເມືອງຫລວງພຣະບາງ ທີ່ໄດ້ເອື້ອເຟື້ອແຕ່ງໜ້າປົກໜັງສືເຫລັ້ມນີ້.

ການແຕ່ງແບບຮຽນສຳຫລັບສຶກສາໜັງສືທຳນີ້ ໄດ້ຈັດເຂົ້າໃນໝວດທັມະທານ ດັ່ງສ່ວນນຶ່ງ ແລະທັມະທານນີ້ ພຣະສັມມາສັມພຸທທະເຈົ້າ ໄດ້ຍ້ອງສັນຣະເສີນອານິສົງໄວ້ເປັນອັນມາກ ດັ່ງເປັນເຄື່ອງສືບຕໍ່ອາຍຸພຣະສາສນາ ໃຫ້ຢືນຍາວຖາວອນຕໍ່ເນື່ອງ.

- ເພາະສນັ້ນ ຂ້າພເຈົ້າ ຂໍໃຫ້ພຣະເຈົ້າອານຸເຄຣະ ແລະທ່ານ ຜູ້ບໍຣິຫານແຈ້ງ ຢູ່ຂ້າງເທິງນີ້ ກູ້ ທັງທ່ານ ຜູ້ອ່ານ ແລະຜູ້ຮຽນໜັງສືເຫຼັ້ມນີ້ ຈົ່ງໄດ້ຮັບ ຜົນອານິສົງດ້ວຍກັນ.

ອັນນຶ່ງ ຂ້າພເຈົ້າຂໍອຸທິດອານິສົງສ່ວນນີ້ ໄປຍັງ ພຣິຍາ ແລະສາວບົວ ບິດາແລະມານດາຂອງຂ້າພເຈົ້າ ກູ້ທັງພຍານາງເທືອງ(ທີສຸພັນ) ແລະສາວຕັນ ບິດາແລະມານດາແຫ່ງພະຣິຍາຂອງຂ້າພເຈົ້າ

- ເວລານີ້ ທ່ານທັງສີ່ໄດ້ເຂົ້າສູ່ປະຣະໂລກ ແລ້ວ ຂໍໃຫ້ທ່ານໄດ້ພົ້ນກັບພົ້ນຈາກທຸກ ແລ້ວເຖິງ ສຸຂາສາຍປະການນິພພານເປັນທີ່ແລ້ວເທີ້ນ...

ນ໌ ໑

ສາຣະບານ

ອັກຂຣະ ---------------------- ໑

ຕົວຊ້ອນ ---------------------- ໒

ອະທິບາຍສຣະແມ່ ×ະ ×າ ແລະແມ່ ×ົມ .. ໔

ບອກວິທີອ່ານ ---------------------- ໕

ອະທິບາຍສຣະແຕ່ແມ່ ×ົາ ເຖິງແມ່ ເ×ືຍ ແລະ
ຕົວຢ່າງສຳຫລັບອ່ານທຸກແມ່ຕ່າງໆ ---------- ໑໖

ຣະບຽບຊ້ອນຕົວໜັງສື ---------------- ໒໐

ຣະບຽບອ່ານຄຳທີ່ມີຕົວໜັງສືຂອງສຽງວັກເປັນຕົວ
ຊ້ອນຫລືວ່າເປັນຕົວສະກົດ ---------------- ໒໖

ຣະບຽບການຄັດລອກຕົວໜັງສືທຳອອກເປັນຕົວ
ໜັງສືລາວເດີມ ---------------------- ໒໗

ຣະບຽບການຄັດລອກຕົວໜັງສືທຳອອກເປັນຕົວໜັງ
ສືລາວ ------- ---------------- ໖໐

ກົກເຄົ້າເຫງົ້າວົງເຜົ່າຕົວໜັງສືທຳໂດຍຫຍໍ້... ໖໔

ອັກຂະຣະ

ອັກຂະຣະຄຳນີ້ໃນພາສາບາລີໝາຍຄວາມວ່າ ສະຣະ ແລະ ພະຍັນຊະນະ ທັງໝົດ ອັກຂະຣະຂອງພາສາບາລີ ມີ ໔໑ ຕົວ ດັ່ງລຽງຕໍ່ໄປນີ້:

ᩋ (ອະ) ᩋᩣ (ອາ) ᩍ (ອິ) ᩎ (ອີ) ᩏ (ອຸ)

ᩐ (ອູ) ᩑ (ເອ) ᩒ (ໂອ) ຊຶ່ງຕົວນີ້ຮຽກວ່າ ສະຣະ

ແລະ ᨠ (ກະ) ᨡ (ຂະ) ᨣ (ຄະ) ᨥ (ຄະ)

ᨦ (ງະ) ᨧ (ຈະ) ᨨ (ສະ) ᨩ (ຊະ) ᨫ (ຊະ)

ᨬ (ຍະ) ᨭ (ຕະ) ᨮ (ຖະ) ᨯ (ດະ) ᨰ (ທະ)

ᨱ (ນະ) ᨲ (ຕະ) ᨳ (ຖະ) ᨴ (ທະ) ᨵ (ທະ)

ᨶ (ນະ) ᨷ (ປະ) ᨹ (ຜະ) ᨻ (ພະ) ᨽ (ພະ)

ᨾ (ມະ) ᨿ (ຢະ) ᩁ (ຣະ) ᩃ (ລະ) ᩅ (ວະ)

ສ (ສະ), ຫ (ຫະ), ຬ (ລະ) ໍ (ອັງ) ໓໓ ຕົວນີ້
ຮຽກວ່າ <u>ພະຍັນຊະນະ</u> (ຕົວຫນັງສື).

ຕົວຫນັງສື ໓໓ ຕົວນີ້ໄດ້ປັນເປັນ ໖ ວັກ ໕ ວັກຂ້າງຕົ້ນ ມີວັກລະ ໕ ຕົວ ສ່ວນວັກທ້ອນ ໖ ຂ້າງທ້າຍນັ້ນມີ ໘ ຕົວດັ່ງນີ້:

ກ	ຂ	ຄ	ຆ	ງ				ຮຽກວ່າ ກ ວັກ
ຈ	ຉ	ຊ	ຌ	ຎ				" ຈ "
ຏ	ຐ	ຑ	ຒ	ຓ				" ຏ "
ຕ	ຖ	ທ	ຘ	ນ				" ຕ "
ປ	ຜ	ພ	ຠ	ມ				" ປ "
ຍ	ຣ	ລ	ວ	ສ	ຫ	ຬ	ໍ	" ເສດ "

<u>ຄຳຊີ້ແຈງເປັນສຳຄັນ</u>. <u>ພະຍັນຊະນະ</u> ຄືຕົວຫນັງສື. ສ່ວນ <u>ສະຣະ</u> ນັ້ນລາວເຮົາມັກຈະຮຽກວ່າ <u>ໄມ້</u> ເຊັ່ນໄມ້ ອະ. ໄມ້ອາ. ໄມ້ ອິ. ໄມ້ ອີ. ໄມ້ອຸ. ໄມ້ອູ ຯລຯ.

ພາສາບາລີຕ້ອງອ່ານເປັນ ກະ ຂະ ຄະ ຆະ ງະ ຯລຯ ແຕ່ວ່າ ບໍ່ຕ້ອງໃສ່ໄມ້ ×ະ ເໝືອນຄຳນິໄສ.

ໍອັງ. ນິຄະຫິດຕົວນີ້ ພາສາບາລີເພີ່ນນັບເປັນຕົວຫນັງສື ແຕ່ວ່າສຳຫຼັບການຮຽນອ່ານແລ້ວ ຄວນນັບເປັນສະຣະ ×ັງ. ຈະເໝາະກວ່າເຊັ່ນ : ×ັງ ໃສ່ຕົວ ກ ດັ່ງນີ້ = <u>ກໍ</u> ອ່ານວ່າ <u>ກັງ</u> ຯລຯ..

<u>(ໃຫ້ດູເບິ່ງຄຳອະທິບາຍສະຣະ ແລະ ×ັງ ໜ້າ ໑໕)-</u>

ຕົວຊ້ອນ

ການຂຽນຫນັງສືທຳເນີນຊ້ອນຕົວຫນັງສື ເພາະສນັ້ນຕົວຫນັງສືທຳຫລາຍຕົວເມື່ອຊ້ອນຕົວອື່ນ ຫລືວ່າຊ້ອນຕົວອື່ນແລ້ວ ເຫັນໄດ້ປ່ຽນແປງຮູບຕົວເດີມມາເປັນຕົວຊ້ອນ ດັ່ງນີ້ :

ຕົວເດີມ	ຕົວຊ້ອນ	ຕົວຢ່າງຊ້ອນ
ຫ	[illegible]	ຫຼ ນີ້ຄືຕົວ ຫ ຊ້ອນຕົວ ລ
ລ	ຼ	[illegible] " ຫ " ລ
ວ		ວ " ວ " ວ
ນ		[illegible] " ນ " ວ
ຄ		[illegible] " ຄ " ຄ
ຍ		[illegible] " ຍ " ລ

ຕົວເດີມ	ຕົວຊ້ອນ	ຕົວຢ່າງຊ້ອນ
ຖ	[illegible]	ຍຖ ນີ້ຄືຕົວ ຖ ຊ້ອນຕົວ ຍ
ທ	[illegible]	ຊທ " ທ " ຊ
ດ	[illegible]	ຕດ " ດ " ຕ
ດ	[illegible]	ດດ " ດ " ດ
ລ	[illegible]	ລລ " ລ " ລ
ບ	[illegible]	ປບ " ບ " ປ
ຜ	[illegible]	ບຜ " ຜ " ບ
ຕ	[illegible]	ຕຕ " ຕ " ຕ
ຟ	[illegible]	ຟຟ " ຟ " ຟ
ພ	[illegible]	ພພ " ພ " ພ
ວ	[illegible]	ຕວ " ວ " ຕ

<u>ຄຳຊີ້ແຈງເປັນສ່ວນ:</u> ເມື່ອຕົວ ນ ຊ້ອນຕົວ ນ ເຮົາຂຽນສອງຕົວເຂົ້າເປັນຕົວດຽວດັ່ງນີ້ : ນ຺ນ

ຄັນຫຼາຍຕົວໜັງສືທີ່ຢູ່ຂ້າງເທິງຫາກເກາະກະເອົາຕົວຊ້ອນເຂົ້າຄຽງບໍ່ເໝາະດີແລ້ວ ເຮົາເອົາຕົວເດີມຊ້ອນກໍມີເຊັ່ນຕົວ ບ ຊ້ອນຕົວ ຂ ດັ່ງນີ້ : ຂ຺ບ ເປັນຕົ້ນ.

ຕົວໜັງສືອື່ນໆ ເຊິ່ງບໍ່ມີຕົວຊ້ອນຢູ່ໃນຕາລາງຂ້າງເທິງນີ້ ຊ້ອນຕາມຮູບເດີມເຊັ່ນ :

ກ຺ກ - ກ຺ຂ - ຄ຺ຄ - ຄ຺ຆ - ຈ຺ຈ - ຈ຺ຉ - ຊ຺ຊ - ຊ຺ຌ - ຍ຺ຍ -

ຕ຺ກ - ມ຺ຫ - ລ຺ລ - ສ຺ວ -

ສ່ວນຕົວ ກ - ຂ - ຄ - ຆ ຊ້ອນຕົວ ງ ນັ້ນ ບາງທີເອົາຕົວຊ້ອນໄວ້ໃນແຖວ ບາງທີເອົາຕົວຊ້ອນໄວ້ລຸ່ມແຖວ ສຸດແລ້ວແຕ່ຈະເປັນການສະດວກ ຄື ເມື່ອຈະປະກອບກັບສະຫຼະ ິ ີ ຕ້ອງເອົາຕົວຊ້ອນໄວ້ລຸ່ມແຖວ ດັ່ງນີ້ : ງິ຺ກ - ງີ຺ຂ - ງິ຺ຄ - ງີ຺ຆ ແລະເມື່ອປະກອບກັບສະຫຼະ ຸ ູ ຕ້ອງເອົາຕົວຊ້ອນໄວ້ໃນແຖວ ແລ້ວປ່ຽນຮູບຕົວ ງ ເປັນ ກັງ ເຊັ່ນດັ່ງນີ້ : ງ຺ກຸ - ງ຺ຂຸ - ງ຺ຄຸ - ງ຺ຆຸ .

ອະທິບາຍສຣະ

ແມ່ ×ະ ×າ

អ	អា	ឥ	ឦ	ឧ	ឩ	ឯ	ឱ
ອະ	ອາ	ອິ	ອີ	ອຸ	ອູ	ເອ	ໂອ

໑ ສຣະນີ້ເປັນສຣະອອກສຽງຈຳເພາະຕົວເອງ .ໃຊ້ຈຳເພາະ ຄຳທີ່ອອກສຽງຕົວ "ອ" ເທົ່ານັ້ນ ເອົາໄປປຼະກອບກັບພະ ຍັນຊະນະບໍ່ໄດ້ ເມື່ອໃຊ້ໃນແມ່ປະສົມກໍແມ່ ກົນໄປຕື ແມ່ເກີຍ ກໍດີ ແຕ່ຕົວສະກົດເຂົ້າເຊັ່ນ ឥន (ອ່ານວ່າ: ອິນ)-ឧត (ອຸດ). ឧក (ອຸກ) ឧប (ອຸບ) ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ.

×	×ា	×ិ	×ី	×ុ	×ូ	េ×	េ×ា
×ະ	×າ	×ິ	×ີ	×ຸ	×ູ	ເ×	ໂ×

໒ ສຣະນີ້ (<u>ຄືແຕ່ສຣະ ×າ ໄປຫາສຣະ ໂ×</u>) ປຼະສົມກັບພະຍັນຊະ ນະ(ຕົວພະຍັນຊີ້) ໄດ້ທຸກຕົວ ແລະອອກສຽງຕາມຕົວທີ່ເອົາ ມາປຼະສົມເຊັ່ນ កា(ກາ). ខិ(ຂິ). គី(ຄີ). ឃុ(ຄຸ)- ងូ(ງູ). ចេ(ເຈ. ឆោ(ໂຊ) ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ - ສ່ວນ..

ສຣະ ×ະ ພຍັນຊນະບາລີບໍ່ໃຊ້ປຣະກອບຕົວຫນັງສືເໝືອນຄຳໄທ
ໃສ່ແຕ່ຫາກອ່ານອອກສຽງສຣະນີ້ດັ່ງໄດ້ອະທິບາຍໄວ້ໃນຄຳ
ຊີ້ແຈງເປັນສຳຄັນຫນ້າ ໖ ນັ້ນແລ້ວ.

ຕົວຢ່າງ

ᩋᩉ (ອະຫະ) ᩋᩣᨿᩩ (ອາຍຸ) ᩍᩈᩥ (ອິສີ)
ᩎᩈᩣ (ອີສາ) ᩏᨲᩩ (ອຸຕຸ) ᩏᨩᩩ (ອຸຊຸ)
ᩑᨠ (ເອກະ) ᩒᨥ (ໂອຄະ)
ᨣᩉᩣ (ຄະຫາ) ᨿᩣᨧᩦ (ຍາຈີ) ᩈᩥᨡᩦ (ສິຂີ)
ᨴᩦᨥ (ທີຄະ) ᩈᩩᨡᩦ (ສຸຂີ) ᨠᩪᩃ (ກູລະ)
ᨲᩮᩃ (ເຕລະ) ᨿᩮᩣᨣᩦ (ໂຍຄີ) ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ.

×ᩯ (×ະ) ເປັນສຣະ ×ໍ (ໃຫ້ເບິ່ງແບບ ×ົ ຫນ້າ ໖໑ .)
×ᩭ (×ຍ) ແລະ ເ×ᩭ (ເ×ຍ) ເປັນສຣະ ໄ× (ໃຫ້ເບິ່ງແບບ ເ×ີຍ ຫນ້າ ໖໖.)

ຄຳພຍັນຊນະບາລີບໍ່ໃຊ້ໄມ້ ×ັ ປຣະກອບເໝືອນຄຳໄທໃສ ແຕ່ວ່າອ່ານອອກສຽງໄມ້ນີ້ເຊັ່ນ: ×ັນ, ×ັງ. ×ັກ, ×ັດ, ×ັບ -
×ໍ ນິຄຄະຫິດໃຫ້ນັບເປັນ ×ັງ (ໃຫ້ເບິ່ງແບບ ×ັງ ຫນ້າ ໑໕.)

ເພື່ອໃຫ້ສະດວກແກ່ການຮຽນອ່ານ ສຣະປະສົມພຍາງ ບາລີທີ່ຕ່ຽງກັບແມ່ xນ - xງ - xກ - xຍ - xມ - xວ ແລະແxງ ຂອງພຍາງລາວນັ້ນຈະໄດ້ຄັດອອກເປັນແມ່ຕ່າງໆດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ =

ແມ່ xກົນ

ພຍາງບາລີຄຳໃດມີຕົວ ᨬ (ຍ) ᨱ (ນ) ᩃ (ລ) ᩊ (ລຸ) ສະກົດໃຫ້ອ່ານເໝືອນຕົວ ᨶ (ນ) ສະກົດເຊັ່ນ =

xᨬ	xᨱ	xᩃ	xᩊ	xᨶ	ອ່ານວ່າ	xັນ
xາᨬ	xາᨱ	xາᩃ	xາᩊ (ດ)	xາᨶ	»	xານ
xິᨬ	xິᨱ	xິᩃ	xິᩊ	xິᨶ	»	xິນ
xີᨬ	xີᨱ	xີᩃ	xີᩊ	xີᨶ	»	xີນ
xຸᨬ	xຸᨱ	xຸᩃ	xຸᩊ	xຸᨶ	»	xຸນ
xູᨬ	xູᨱ	xູᩃ	xູᩊ	xູᨶ	»	xູນ
ᩮxᨬ	ᩮxᨱ	ᩮxᩃ	ᩮxᩊ	ᩮxᨶ	»	ເxນ
ᩮxາᨬ	ᩮxາᨱ	ᩮxາᩃ	ᩮxາᩊ	ᩮxາᨶ	»	ໂxນ

(ດ) ໝາຍໂຄວ່ຄຽງຢູ່ຂ້າງລຸ່ມດັ່ງນີ້ : xᨶ - xᨱ - xາᩊ ແມ່ນບ່ອນຕົວໜັງສືຊ້ອນ ຖ້າບໍ່ມີຕົວຊ້ອນອ່ານເປັນ : xັນ xຸນ xານ ບໍ່ໄດ້ຕ້ອງອ່ານເປັນແມ່ xະ xາ ເຊັ່ນ : ᨵᨶ (ອ່ານວ່າ ທະນະ) ຊຸດາ ເສຸນະ) ດາວ ᩊ (ກາລະ) ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ

ກ່ອນຈະນຳຕົວຢ່າງມາປຽບທຽບໃນແບບ ກົນ ຄຳ ເປັນຈະໄດ້ຊີ້ແຈງວິທີອ່ານໜັງສືທຳຂຽນເປັນພາສາບາລີກ່ອນ.

ອັນນຶ່ງ ຄຳຕ່າງໆ ທີ່ແຕ້ງຢູ່ໃນແບບ ກົນ (ໜ້າ ໑໗ ; ກໍດີ ແລະແຕ້ງຢູ່ໃນແບບອື່ນໆ ທີ່ຊີ້ແຈງແສດງໄວ້ຂ້າງໜ້າ ກໍດີ ເປັນແຕ່ວິທີສອນອ່ານເທົ່ານັ້ນ ບາງຄຳອາດຈະບໍ່ມີໃຊ້ໃນພາສາບາລີ ເປັນຕົ້ນວ່າຄຳທີ່ປະກອບດ້ວຍສຣະ xີ ແລະ ສຣະ xຸ ເຫັນມີໃຊ້ແຕ່ນ້ອຍຄຳ.

ວິທີອ່ານໜັງສືທຳຂຽນເປັນພາສາບາລີ

ການຂຽນໜັງສືໄທແລະລາວ ເພິ່ນຂຽນຕົວໜັງສືຮຽງກັນໄປເປັນລຳດັບເຊັ່ນ สินทิ - ສິນທິ ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ ແຕ່ວ່າການຂຽນໜັງສືທຳບໍ່ເປັນດັ່ງນີ້. ເພິ່ນຊ້ອນຕົວໜັງສືຄືເອົາຕົວນຶ່ງໄວ້ຂ້າງເທິງແລະຕົວນຶ່ງ

ໄວ້ຂ້າງລຸ່ມເຊັ່ນ :

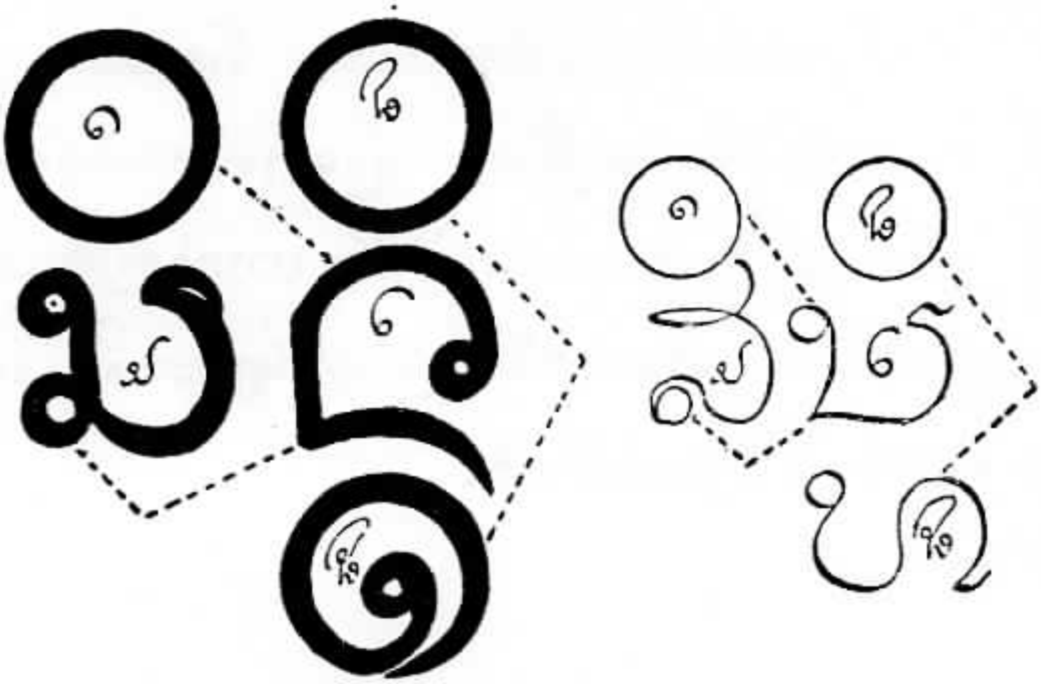

ວິທີອ່ານຕ້ອງເພິ່ງສຣະ ິ (ໝາຍເລກ ໑) ກັບຕົວ ນ (ເລກ ໒) ວ່າ ອິ+ນ ໃສ່ຕົວ ສ (ເລກ ໓) ເປັນ ສິນ ອ່ານ ສຣະ ິ (ເລກ ໔) ໃສ່ຕົວ ຫ (ເລກ ໕) ເປັນ ຫິ ເອົາ ເຂົ້າມາຕໍ່ໃສ່ກັນຈຶ່ງໄດ້ຄວາມວ່າ : ສິນຫິ .

ການຊ້ອນຕົວໜັງສືນີ້ ຖ້າຈະວ່າໂດຍຫຍໍ້ ຄືຕົວຫຼັງເປັນ ຕົວສະກົດ ຂອງຕົວໜັງສືທີ່ຢູ່ຂ້າງໜ້າ ຕົວລຸ່ມເປັນຕົວປະກອບກັບສຣະ (ໃຫ້ສັງເກດເບິ່ງຣະບຽບຊ້ອນຕົວໜັງສືໜ້າ ໑໐)

ຕົວຢ່າງບອກວິທີອ່ານ

(ຕໍ່ໄປ)

ວິຍ຺ຍານໍ	ອ່ານວ່າ	ວິນຍານັງ
ເຕນ຺ດຸກາ	"	ເຕນດຸກາະ
ຈຸເລາຈ	"	ຈຸນໂລຈະ
ປິລ຺ລກ	"	ປິນລະກະ
ອພິຍ຺ຍາ	"	ອະພິນຍາ
ກຸຍ຺ຊເອາ	"	ກຸນຊະໂອ
ວປ຺ປຫາສີ	"	ວັປປະຫາສີ
ຫນ຺ຕເປານ	"	ຫັນຕະໂປນະ

ເກາເຕົ້າ (໑) ໂພາໂຕາ ອ່ານວ່າ ໂພນໂຕ

ອຣຫຕ (໑) ອຣຫນ຺ຕາ " ອະຣະຫັນຕາ

ມູລຫ (໒) ມູລຫ (໒) " ມູນລະຫາະ (໒)

---

(໑) ເມື່ອສຣະ x າ ຢູ່ຂ້າງຫຼັງຕົວ ຕ ເພິ່ນຮຽງຕົວ ຕ ແລະສຣະ າ ເຂົ້າເປັນຕົວດຽວດັ່ງນີ້ ຕາ ເຊັ່ນ ໂພາໂຕາ (ໂພນໂຕ) ຍຸບ ໂພາໂຕ - ອຣຫນ຺ຕາ (ອະຣະຫັນຕາ) ຍຸບ ອຣຫຕ - ປໂທາ (ປັນໂຖ) ຍຸບ ປໂທ ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ.

(໒) ລະ ທີ່ຂີດກ້ອງໄວ້ນີ້ຕ້ອງອ່ານອອກສຽງຄ່ອຍໆ ຄືອອກແຕ່ເຄິ່ງສຽງເທົ່ານັ້ນ. (ໃຫ້ສຶກສາເບິ່ງລະບຽບການອ່ານຄຳທີ່ມີຕົວໜັງສືຂອງ ເສັງລັກເປັນຕົວຊ້ອນ ຫຼືວ່າເປັນຕົວສະກົດ ໜ້າ ນ໖)

ຕົວຢ່າງສຳຫຼັບອ່ານຫຍໍ້ບແປ່ x ᨬ

ᨷᨬ᩠ᨬᩣ	ອ່ານວ່າ ປັນຍາ	ᨶᨬ᩠ᨬᩴ	ອ່ານວ່າ ນານຍັງ
ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱ	„ ວິນຍານະ	ᨷᩩᨬ᩠ᨬ	„ ປຸນຍະ
ᩋᨶᩮᨬ᩠ᨩᩣ	„ ອະເນນຊາ	ᨠᩰᨬ᩠ᨧᩣ	„ ໂກນຈາ
ᨲᨱ᩠ᩉᩣ	„ ຕັນນະຫາ	ᨷᩥᨱ᩠ᨯ	„ ປິນດະ
ᩈᩩᨱ᩠ᩉᩥ	„ ສຸນຫີ	ᩏᨱ᩠ᩉ	„ ອຸນຫະ
ᨾᩮᨱ᩠ᨯ	„ ເມນດະ	ᩈᩰᨱ᩠ᨱ	„ ໂສນນະ
ᨾᩃ᩠ᩃᩰ	„ ມັນໂລ	ᨹᩣᩃ᩠ᩃ᩠ᨿ	„ ພານລະຢະ
ᨹᩥᩃ᩠ᩃ	„ ພິນລະ	ᩍᩃ᩠ᩃᩥ	„ ອິນລີ
ᨧᩪᩃ᩠ᩃ	„ ຈຸນລະ	ᩏᩃ᩠ᩃᩰᩃ	ອຸນໂລລະ
ᨾᩪᩃ᩠ᩃ᩠ᨿ	„ ມູນລະຢະ	ᩅᩮᩃ᩠ᩃᩥᨲ	„ ເວນລິຕະ
ᩉᩃ᩠ᩉ	„ ຫັນລະຫະ	ᨹᩣᩃ᩠ᩉ	„ ພານລະຫະ
ᨠᩰᨾᩥᩃ᩠ᩉ	„ ໂກມິນລະຫະ	ᩅᩥᩁᩪᩃ᩠ᩉ	„ ວິຣຸນລະຫະ

[illegible] ອ່ານວ່າ ສຸນລະຍາະ — [illegible] ອ່ານວ່າ ຄຸນລະຍາະ

[illegible] " ຂັນຕິ — [illegible] " ພິນທຸ

[illegible] " ອິນທະ — [illegible] " ກຸນຕະ

[illegible] " ອຸນນະ — [illegible] " ປຸທຣນຕິ

[illegible] " ໂຫານຕຸ — [illegible] " ໂພນທິ

ແມ່ ×ງ

໑.) ສະກົດຕົວ ກົ (ງ) ດັ່ງນີ້:

[illegible]

×ັງ ×າງ ×ິງ ×ີງ ×ຸງ ×ູງ ເ×ງ ໂ×ງ

໒.) ×ໍ (ອັງ) ນິກຄະຫິດໃຫ້ພໍ່ເປັນ ×ັງ.
ເມື່ອ ນິກຄະຫິດຫາກຢູ່ພ່ວງສະຣະ ×ິ ສະຣະ ×ຸ ເລີຍກາຍ
ເປັນຕົວ "ງ" ສະກົດດັ່ງ: ×ິໍ (ອ່ານວ່າ ×ິງ) - ×ຸໍ (ອ່ານວ່າ ×ຸງ)

ຕົວຢ່າງ

[illegible] ອ່ານວ່າ ສັງໂຄ [illegible] ອ່ານວ່າ ລາງຄະລີ

ឥង្គ ອ່ານວ່າ ອິງຄະ   សិង្គ ອ່ານວ່າ ສິງຄະ

តុង្គ » ຕຸງຄະ   បុង្គវ » ປຸງຄະວະ

ឧគ្គោបីតិ ອ່ານວ່າ ອຸງເຍາຄະປີຕິ

ឯវំ » ເອວັງ   វំស » ວັງສະ

កិំសុ » ກິງສຸ   ឥំឃ » ອິງຄະ

ហេតុំ » ເຫຕຸງ   ចក្ខុំ » ຈັກຂຸງ

ແມ່ ×ກ

×ក្×	×គ្×	ອ່ານວ່າ ×ັກ	×កុ×	×គុ×	ອ່ານວ່າ	×ຸກ
×ាក្×	×ាគ្×	» ×າກ	×កូ×	×គូ×	»	×ູກ
×ិក្×	×ិគ្×	» ×ິກ	េ×ក្×	េ×គ្×		ເ×ກ
×ីក្×	×ីគ្×	» ×ີກ	េ×ាក្×	េ×ាគ្×	»	ໂ×ກ

ຕົວຢ່າງ

ចក្ខុ ອ່ານວ່າ ຈັກຂຸ   សក្កោ ອ່ານວ່າສັກໂກ

វគ្គ ອ່ານວ່າ ວາກກະຢະ ភិក្ខុ ອ່ານວ່າ ພິກຂຸ

តិក្ក " ຕິກກະ ឧក្ក " ອຸກກະ

ទុក្ខ " ທຸກຂະ ឧបេក្ខា " ອຸເປກຂາ

នេក្ខម្ម " ເນກຂຳມະ បោក្ខរណី " ໂປກຂະຣະນີ

ឱក្កន្តិកាបីតិ " ໂອກກັນຕິກາປີຕິ

អគ្គ " ອັກຄະ អគ្គោ " ອັກໂຄ

ភាគ្យ " ພາກຄະຢະ វិគ្គហ " ວິກຄະຫະ

សិគ្គល " ສິກຄະລະ មុគ្គរ " ມຸກຄະຣະ

បុគ្គលោ " ປຸກຄະໂລ ផេគ្គុ " ເຜກຄຸ

មោគ្គល្លាន " ໂມກຄັນລານະ

ເລື່ ×ញ

ພຍັນຊະບາລີຄຳໃດມີຕົວ ច (ຈ) . ឆ (ຊ) -

[illegible] (ດາ) - ណ (ຕ) - ឲ (ທາ) - ឃ (ສ) ສະກົດໃຫ້ອ່ານເໝືອນ

ຕົວ ᨲ (ດ) ສະກົດເຊັ່ນ :

×ᨯ᩠×	×ᨳ᩠×	×ᨴ᩠×	×ᨲ᩠×	×ᨵ᩠×	×ᨮ᩠×	×ᩈ᩠×	ອ່ານວ່າ ×ັດ
×ᩣᨯ᩠×	×ᩣᨳ᩠×	×ᩣᨴ᩠×	×ᩣᨲ᩠×	×ᩣᨵ᩠×	×ᩣᨮ᩠×	×ᩣᩈ᩠×	" ×າດ
×ᩥᨯ᩠×	×ᩥᨳ᩠×	×ᩥᨴ᩠×	×ᩥᨲ᩠×	×ᩥᨵ᩠×	×ᩥᨮ᩠×	×ᩥᩈ᩠×	" ×ິດ
×ᩦᨯ᩠×	×ᩦᨳ᩠×	×ᩦᨴ᩠×	×ᩦᨲ᩠×	×ᩦᨵ᩠×	×ᩦᨮ᩠×	×ᩦᩈ᩠×	" ×ີດ
×ᩩᨯ᩠×	×ᩩᨳ᩠×	×ᩩᨴ᩠×	×ᩩᨲ᩠×	×ᩩᨵ᩠×	×ᩩᨮ᩠×	×ᩩᩈ᩠×	" ×ຸດ
×ᩪᨯ᩠×	×ᩪᨳ᩠×	×ᩪᨴ᩠×	×ᩪᨲ᩠×	×ᩪᨵ᩠×	×ᩪᨮ᩠×	×ᩪᩈ᩠×	" ×ູດ
ᩮ×ᨯ᩠×	ᩮ×ᨳ᩠×	ᩮ×ᨴ᩠×	ᩮ×ᨲ᩠×	ᩮ×ᨵ᩠×	ᩮ×ᨮ᩠×	ᩮ×ᩈ᩠×	" ເ×ດ
ᩮ×ᩣᨯ᩠×	ᩮ×ᩣᨳ᩠×	ᩮ×ᩣᨴ᩠×	ᩮ×ᩣᨲ᩠×	ᩮ×ᩣᨵ᩠×	ᩮ×ᩣᨮ᩠×	ᩮ×ᩣᩈ᩠×	" ໂ×ດ

ຕົວຢ່າງ

ᩉᨲ᩠ᨳᩦ	ອ່ານວ່າ ຫັດທີ	ᨾᨧ᩠ᨧᩩ	ອ່ານວ່າ ມັດຈຸ
ᨴᩥᩈ᩠ᩈᩣ	" ທິດສາ	ᨠᩥᨧ᩠ᨧ	ກິດຈະ
ᩏᨧ᩠ᨧᩴ	" ອຸດຈັງ	ᨷᩩᨷ᩠ᨹᩣ	ບຸດສາ
ᨷᩮᨧ᩠ᨧ	" ເປດຈະ	ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮ	ໂກດສະ

- ອ່ານວ່າ ອັຊຊະ
- „ ອາຊຊະວະ
- „ ວິຊຊາ
- „ ອຸຊໂຊຕະ
- „ ເວຊຊະ
- „ ອັຍຍະ
- „ ນາຍຍະປະ
- „ ຫິຣິ
- „ ກຸຍຍະ
- „ ເສຍຍີ
- „ ອັຍຫະ
- „ ຍິຍຫະ
- „ ກຸຍຫະ

- ອ່ານວ່າ ມັຊຊິມະ
- „ ວິຊຊະ
- „ ອຸຊເຊນີ
- „ ເມຊຊະ
- „ ປາໂມຊຊະ
- „ ອັຍຍິ
- „ ກິຍຍະ
- „ ອຸຍຍານະ
- „ ເຊຍຍາ
- „ ໂກຍຍະ
- „ ວັຍຫິ
- „ ວຸຍໂຫ
- „ ເທຍຍພະ

ᩋᨲ᩠ᨲ ອ່ານວ່າ ອັດຕະ	ᩋᨲ᩠ᨳ ອ່ານວ່າ ອັດຖະ
ᨸᨲ᩠ᨲ » ປັດຕະ	ᩉᨲ᩠ᨳ » ຫັດຕະ
ᨧᩥᨲ᩠ᨲ » ຈິດຕະ	ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥ » ກິດຕິ
ᩏᨲ᩠ᨲᨾ » ອຸດຕະມະ	ᨸᩩᨲ᩠ᨲ » ປຸດຕະ
ᨾᩮᨲ᩠ᨲ » ເມດຕະ	ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩥ » ເມດຕິ
ᩒᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸ » ໂອດຕັປະ	ᩈᩮᩣᨲ᩠ᨳᩥ » ໂສດຖິ
ᩋᨴ᩠ᨵ » ອັດທະ	ᩈᨴ᩠ᨵᩤ » ສັດທາ
ᩈᩥᨴ᩠ᨵ » ສິດທະ	ᩃᩮᩣᨴ᩠ᨵ » ໂລດທະ
ᩋᩔ » ອັດສະ	ᩋᩔᩩ » ອັດສຸ
ᩍᩔ » ອິດສະ	ᨶᩥᩔᨿ » ນິດສະຍະ
ᨷᩩᩔ » ບຸດສະ	ᩏᩔᩮᩣᩉ » ອຸດໂສ່ນລະຫາບ ຈະ
ᨾᨶᩩᩔ » ມະນຸດສະ	ᩅᩮᩔ » ເວດສະ
ᩅᩮᩔᩅᨱ » ເວດສະວະນະ	ᩅᩮᩣᩔᨣ᩠ᨣ » ໂວດສັກກະ

ແຜ່ນ ×ຽ

ພາສາບາລີຄຳໃດມີຕົວ ພ (ພ) ສະກົດໃຫ້ອ່ານ
ເໝືອນຕົວ ປ (ປ) ສະກົດເຊັ່ນ:

×ປ	×ພ	ອ່ານວ່າ	×ັປ	×ປ	×ພ	ອ່ານວ່າ	×ຸປ
×າປ	×າພ	"	×າປ	×ປ	×ພ	"	×ູປ
×ິປ	×ິພ	"	×ິປ	ເ×ປ	ເ×ພ	"	ເ×ປ
×ີປ	×ີພ	"	×ີປ	ເ×າປ	ເ×າພ	"	ໂ×ປ

ຕົວຢ່າງ

ຕປພ ອ່ານວ່າ ຕັປພະ — ວປພ ອ່ານວ່າ ວັປພະ

ສຕາປພອຕຸພຕາຕິຕາ " ສັຕຕາປພະອະ...

ສັກຂະຊາຕິກາ — ອຸປພລ " ອຸປພະລະ

ປຸປພີ " ປຸປພາ — ອິປພ " ອິປພະ

ສິປພ " ສິປພະ — ໂກປພຕ " ໂກປພະຕະ

ຕປພ " ຕັປພະ — ສເປພ " ສັປເພ

ອັຎຎີ ອ່ານວ່າ ອັນຍີ   ອິຎຎ ອ່ານວ່າ ອິນຍະ

ວິຎຎານ ” ວິນຍານະ   ປຸຎຎໍ ” ປຸນໂຍ

ກຎຎາ ” ກັນຍາ   ສຸຎຎຕ ” ສຸນຍະຕະ

ໂຍຄຎຎນ ” ໂຍນຍະນະ   ໂສຎຎ ” ໂສນຍະ

ແມ່ ×ມ

ແມ່ ×ມ ສະກົດຕົວ ມ (ມ) ຊ້ອນ :

×ມ຺	×າມ຺	×ິມ຺	×ີມ຺	×ຸມ຺	×ູມ຺	ເ×ມ຺	ເ×າມ຺
×ັມ	×າມ	×ິມ	×ີມ	×ຸມ	×ູມ	ເ×ມ	ໂ×ມ

ຕົວຢ່າງ

ກມ຺ມ ອ່ານວ່າ ກັມມະ   ຈມ຺ປາ ອ່ານວ່າ ຈັມປາ

ສາມ຺ພວ ” ສາມພະວະ   ຄິມ຺ຫ ” ຄິມຫະ

ພິມ຺ພາ ” ພິມພາ   ອຸມ຺ມາ ” ອຸມມາ

ກຸມ຺ພ ” ກຸມພະ   ທຸມ຺ມາຍຕ ” ທຸມມະຍາຕະ

ᩈᩮᨷ᩠ᨻ ອ່ານວ່າເສັບພະ ᨩᩁᩣᨷ᩠ᨻ ອ່ານວ່າ ຊະຣາ
ຫັນໂພນຫາ ᨠᨬ᩠ᨬᩈᩮᨠᩮᩣᨶ᩠ᩉ ອ່ານວ່າກັນຍ໌ເສະໂກນຫາ

ᨾᩯ᩵ ᨠᩮᩬᩥ᩠ᨿ

ແມ່ ເກີຍ ສະກົດໂຕ ᨿ (ເຢາ ແລະໂຕ ᩅ (ເວາ ເຊັ່ນ:

ᨲᩫ᩠ᩅᩋᨿ᩵ᩣ᩠ᨦ

ᨶᨿ᩠ᨿᩴ ອ່ານວ່າ ໄນຍະຫັງ ᩋᨿ᩠ᨿᨠᩣ ອ່ານວ່າໄອຍະກາ

ᩋᨿ᩠ᨿᩮᩣ » ໄອຍ໌ ᩈᩣᨣᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ ສາໄຄຍ໌

ᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᨠᩁᨱᩴ ອ່ານວ່າ ໄວຍາກະຣະນັງ

ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ. » ທັກຂີໄນໂຍ

တုယှံ ອ່ານວ່າ ຕຸຍະຫັງ သုယျတိ ອ່ານວ່າ ສຸຍະຕິ

ဥယျောဂေါ " ອຸຍໂຍໂຄ ကိယျ (໑) " .ພີຍະ

နိယျာနိကော (໑) " ນີຍານີໂກ ဇိဝှာ " ຊິວະຫາ

တပေါယှံ " ຕະໂປຫະຍັງ

---

(໑) ສຣະ ◌ີ ມີຕົວ ယ ສະກົດໃຫ້ອ່ານສຽງຍາວຄັ້ງຄືສຽງສຣະ ◌ີ

ဗုဒ္ဓဝတပဏာမ-

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟ
တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ.
ယော သန္နိသိန္နော ဝရဗောဓိမူလေ
မာရံ သသေနံ မဟတိံ ဝိဇေယျော
သမ္ဗောဓိမာဂစ္ဆိ အနန္တဉာဏော
လောကုတ္တမော တံ ပဏမာမိ ဗုဒ္ဓံ.
ယေ စ ဗုဒ္ဓာ အတီတာ စ ယေ စ
ဗုဒ္ဓာ အနာဂတာ ပစ္စုပ္ပန္နာ စ ယေ
ဗုဒ္ဓာ အဟံ ဝန္ဒာမိ သဗ္ဗဒါ.
ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော

ສຸຄໂຕ ໂລກວິທູ ອນຸຕ຺ຕໂຣ ປຸຣິ-
ສທມ຺ມສາຣຖິ ສຕ຺ຖາ ເທວມນຸສ຺ສານັງ
ພຸທ຺ໂທ ພຄວາຕິ.

ພຸທ຺ທັງ ຊີວິຕັງ ຍາວນິພ຺ພານັງ ສຣະນັງ
ຄັຈ຺ຉາມິ.

ນຕ຺ຖິ ເມ ສຣະນັງ ອັນ຺ຍັງ ພຸທ຺ໂທ ເມ
ສຣະນັງ ວຣັງ ເອເຕນ ສຈ຺ຈວຊ຺ເຊນ
ໂຫຕຸ ເມ ຊຍມັງຄລັງ.

ອຸຕ຺ຕມັງເຄນ ວນ຺ເທຫັງ ປາທປັງສຸ
ວຣຸຕ຺ຕມັງ ພຸທ຺ເທ ໂຍ ຂລິໂຕ
ໂທໂສ ພຸທ຺ໂທ ຂມຕຸ ຕັງ ມມັງ.

26 ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨲᨣᨷᨠᩣᨿ

ᨣᩩᨿ᩠ᨿᨠᩥᨭᩣᨧᩦᨿᨷᨴᩮ ᨣᨩᨩᩴ

ᨾᩮᨶᩣᨬ᩠ᨬᨿ᩠ᨿᩮᩅᨾᩣᨿ ᩁᨣᩩ ᩅ ᨾᨠᩮ᩠ᨭ

ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨣᨿᩴ ᩈᨠ᩠ᨲᩥᨭᨴᩮ ᨷᨱᩥᨲᩣ

ᩋᩥᨿ᩠ᨿᩣᩋᩥᨭᩣ ᨲᩴ ᨷᨱᨾᩣᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ.

ᨿᩮ ᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨣᨲᩥᨲᩣ ᩅ ᨿᩮ

ᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨣᨩᩋᨲᩣ ᨷᨬ᩠ᨬᩩᨿ᩠ᨿᩣ ᩅ ᨿᩮ

ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨣᩉᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩉᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩣ.

ᩈᩢᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣ ᨣᨶᩅᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᨠ᩠ᨡᩥ-

ᨭᩣ ᨣᨭᩣᩃᩥᨭᩣ ᩁᩉᩥᨷᩈᩥᨭᩣ

ᩁᩣᨷᩁᩥᨿᩥᨭᩣ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ

ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩪᩉᩥᨲᩥ.

27 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ᨣᩩᨱᩮᩉᩥ ᨶᩮᨠᩮᩉᩥ ᩈᨾᩥᨴ᩠ᨵᩥᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ
ᩋᨶᩣᩈᩅᩮᩣ ᨲᩴ ᨷᨱᩣᨾᩣᨾᩥ ᩈᩘ᩠ᨥᩴ

ᨿᩮ ᨧ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᨲᩦᨲᩣ ᨧ ᨿᩮ ᨧ
ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᨶᩣᨣᨲᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᨧ ᨿᩮ
ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᩉᩴ ᩅᨶ᩠ᨴᩣᨾᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩣ.

ᩈᩩᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩣᩅᨠ-
ᩈᩘ᩠ᨥᩮᩣ ᩏᨩᩩᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ
ᩈᩣᩅᨠᩈᩘ᩠ᨥᩮᩣ ᨬᩣᨿᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ
ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩣᩅᨠᩈᩘ᩠ᨥᩮᩣ ᩈᩣᨾᩦᨧᩥ
ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩣᩅᨠᩈᩘ᩠ᨥᩮᩣ
ᨿᨴᩥᨴᩴ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨷᩩᩁᩥᩈᨿᩩᨣᩣᨶᩥ ᩋᨭ᩠ᨮ
ᨷᩩᩁᩥᩈᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩣ ᩑᩈ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ

မာဝဇမဃော ဂဝဟုဗေဃျော ဗာဟု-
ဗေဃျော ဝဋ္ဋိဗေဃျော ဂလ္လဝလိဇာန-
ဏိယော ဂဝုတ္တန် ပုလ္လဗ္ဗေတ္တံ လော-
ဇဿာတိ
သဃံ ဂဝိတံ ဃာဝဝိဏ္ဍာဝံ ဿ-
ဒဏံ ဝဋ္ဋာမိ
ဝတ္တိ ယေ မဒဏံ ဂလ္လိ သဃော
ယေ မဒဏံ ဝန် ဥတေဝ ဿဥ-
ဝဠ္ဌေဝ ဟောတု ယေ ဂဃမဂိလံ
ဥတ္တမဂေ့ဝ ဝဋ္ဌေမံ သဃိလ္လ
ဝဝိဝုတ္တမံ သဃော ယော ခလိတော
ဝေါသော သဃော ခမေတု တံ မမံ

.ລະບຽບຊ້ອນຕົວໜັງສື.

ລະບຽບການຊ້ອນຕົວໜັງສືເພິ່ນໄດ້ວາງໄວ້ດັ່ງນີ້ ເພື່ອ ໃຫ້ຈຳໄດ້ງ່າຍຕ້ອງຮຽນຮູ້ລາຍຕົວໜັງສືຂອງວັກທັງ໕ຂ້າງຕົ້ນແຕ່ຕົວ ທີ ໑ ໄປເຖິງຕົວທີ ໕ ດັ່ງນີ້ :

	ຕົວທີ່ ໑	໒	໓	໔	໕		
ວັກທີ່ ໑	ກ	ຂ	ຄ	ຆ	ງ		
" ໒	ຈ	ຉ	ຊ	ຌ	ຎ		
" ໓	ຏ	ຐ	ຑ	ຒ	ຓ		
" ໔	ຕ	ຖ	ທ	ຘ	ນ		
" ໕	ປ	ຜ	ພ	ຠ	ມ		
ເສດວັກ	ຍ	ຣ	ລ	ວ	ສ	ຫ	ຬ

ໃນພາສາບາລີຕົວໜັງສືບໍ່ໃຊ້ສະກົດໄດ້ທຸກຕົວ ໃນວັກ ທັງ໕ ມີຕົວໜັງສືໃຊ້ສະກົດໄດ້ແຕ່ວັກລະ໓ຕົວເທົ່ານັ້ນຄືຕົວ

ທີ່໑ ທີ່໓ ແລະທີ່໕ ສ່ວນຕົວທີ່໒ ແລະທີ່໔ ນັ້ນໃຊ້ສະກົດບໍ່ໄດ້

ເມື່ອຕົວທີ່ ໑ ສະກົດຄຳໃດ ຕົວທີ່ ໑ ແລະທີ່ ໒ ໃນວັກດຽວກັນເປັນຕົວຊ້ອນໄດ້ຊັ່ນ:

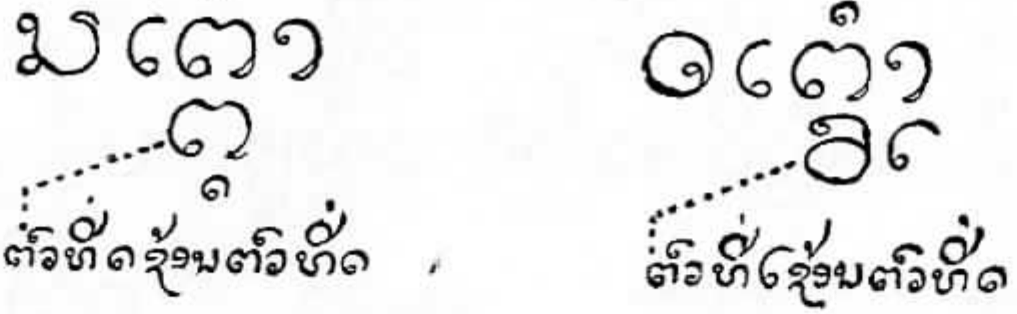

ເມື່ອຕົວທີ່໓ສະກົດຄຳໃດ ຕົວທີ່໓ແລະຕົວທີ່໔ໃນວັກດຽວກັນເປັນຕົວຊ້ອນໄດ້ຊັ່ນ:

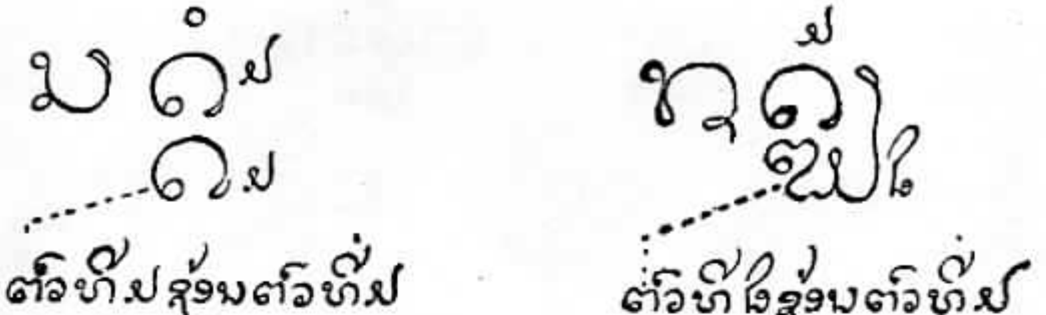

ເມື່ອຕົວທີ່໕ສະກົດຄຳໃດ ຕົວທີ່໑ ທີ່໒. ທີ່໓. ທີ່໔ ແລະທີ່໕ ໃນວັກດຽວກັນຊ້ອນໄດ້ທຸກຕົວ ເວັ້ນແຕ່ຕົວ ໕ ຊ້ອນຕົວເອງບໍ່ໄດ້ ເພາະບໍ່ມີຄຳໃຊ້ໃນພາສາບາລີຊັ່ນ:

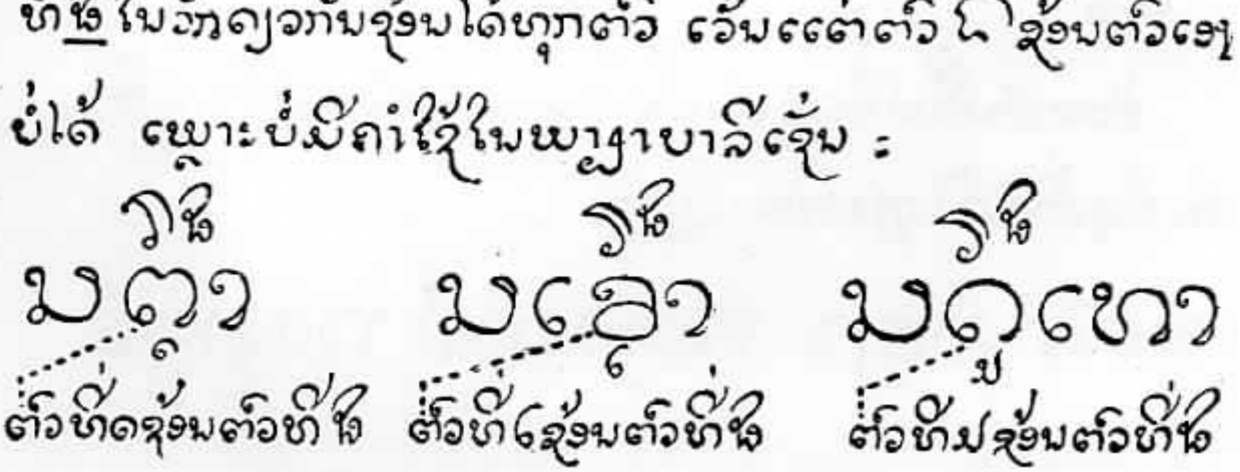

ນ ເຍີຍ ຕົວທີ່ໃຊ້ຊ້ອນຕົວທີ່ໃຊ້-

ຕົວຢ່າງ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ສ່ວນວັກທີ່ຢຄີເສຽ ວັກນັ້ນໃຊ້ຊ້ອນກູ້ຕົວຫນ້າສີ່ຫ້າ ໃຊ້

ວ່າທັ່ງຕົ້ນໄດ້ໂດຍສາກລ້ຽ :

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ.

ຊ້ອນຕົວເອງກໍ່ມີ ເຊັ່ນ:

[illegible] ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ

ຊ້ອນໃນວັກຂອງເຕັນກໍມີເຊັ່ນ : [illegible]

[illegible]

[illegible] ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ

ແລະຕົວຫນັງສືວັກທີ່ ໑ ທີ່ ໒ ມາຊ້ອນກໍມີ ເຊັ່ນ

[illegible] ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ.

ຄຳຊີ້ແຈງເປັນສຳຄັນ : [illegible]

ᨬ ໃຫ ຕົວນີ້ໂບຮານບໍ່ສູ້ໃຊ້ຕົວຊ້ອນ. ເມື່ອໃຫ້ຕົວນີ້ຊ້ອນ ຫົວໃດເຫັນວ່າຕົວນັ້ນອອກດັ່ງເອົາຕົວເດີມຊ້ອນກັນເກາະກະ ເໝາະສົມ ເມື່ອຄຳໃດມີຕົວ ᨬ ຊ້ອນຕົວ ᨧ ກໍດີ ຕົວ ᨬ ຊ້ອນຕົວ ᨨ ກໍດີ . ຕົວ ᨬ ຊ້ອນຕົວ ᨩ ກໍດີ ຕົວ ᨬ ຊ້ອນຕົວ ᨬ ກໍດີ ເຫັນທີ່ຕົວ <u>ᨧ</u> . <u>ᨨ</u> <u>ᨩ</u> . <u>ᨬ</u> ທີ່ເປັນຕົວສະກົດນັ້ນອອກສຽງຊັ່ນ :

ᨷᨬᨧᩴ ᩏᨷᨬᨨᩣ ᨷᨬᨩᩣ ᨠᩩᨬᨬᩥ

ທີ່ຖືກແທ້ຄວນຂຽນ

ᨷᨬ᩠ᨧᩴ ᩏᨷᨬ᩠ᨨᩣ ᨷᨬ᩠ᨩᩣ ᨠᩩᨬ᩠ᨬᩥ

ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ.

ລະບຽບການອ່ານຄຳທີ່ມີຕົວພັນສີ່ສຽງວັກ ເປັນຕົວຊ້ອນຫຼືວ່າເປັນຕົວສະກົດ.

ໃນວັກທັງ໕ ຖ້າຕົວພັນສີ່ຊ້ອນກັນຕາມລະບຽບດັ່ງອະທິບາຍມາແລ້ວ ຕົວເທິງເປັນຕົວສະກົດຂອງຕົວພັນສີ່ຢູ່ໜ້າ ໜ່ວ ຕົວລຸ່ມເປັນຕົວປະກອບກັບສະຣະ <u>ແຕ່ວ່າຕົວສະກົດນັ້ນບໍ່ອອກສຽງປະສົມກັບຕົວລຸ່ມ</u>ຊັ່ນ ᨴᨶ᩠ᨲ (ອ່ານວ່າ ທັນຕະ) ᨻᨶ᩠ᨵᩣ (ພັນທາ) ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ.

ດັງວ່າຕົວຫນັງສືຂອງເສຽກ ເປັນຕົວຊ້ອນ ຫຼືວ່າ ເປັນ
ຕົວສະກົດ ເຫີນ ວາງຣະບຽບການອ່ານໄວ້ດັ່ງເຄົ້າຕໍ່ໄປນີ້ :

ເມື່ອຕົວ ᨿ_ᩅ_ᩃ_ᩋ ຊ້ອນລຸ່ມຕົວໃດກໍດີ.
ຕົວ ᨦ_ᨬ_ᩁ_ᨶ_ᨿ_ᩃ_ᩅ_ᩋ ຊ້ອນເທິງ
ຕົວ ᩉ ກໍດີ ຕົວຫນັງສືຊ້ອນກັນຜີດຣະບຽບກ່າວມານີ້ກໍດີ ຕົວ
ເທິງອ່ານເປັນຕົວສະກົດຂອງຕົວຫນັງສືຢູ່ຂ້າງໜ້າ <u>ທັງອອກສຽງ
ປະສົມສຣະ ທີ່ຢູ່ຂ້າງຫຼັງດ້ວຍເຊັ່ນ</u> :

ᩋᨣ᩠ᨿᩣᨲᩣᩁᩴ (ອ່ານວ່າ ອັກຄະຢາຕາລັງ) ᨾᩣᨲ᩠ᨿ (ມາຕຼະຢະ)
ᨠᨲ᩠ᨲᩩᨠᨾ᩠ᨿᨲᩣ (ກັດຕຸກັມມະຢະຕາ) ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩴ
(ກັນລະຢານັງ) ᨶᩥᨣᩕᩮᩣᨵᩮᩣ (ນິກໂຄຼໂທ)
ᨲᨲᩕ (ຕັດຕຼະ) ᨠ᩠ᩃᩮᩈᩮᩣ (ກຼຽໄສ)
ᩈᨾ᩠ᨻᩃ᩠ᩃᩣ (ສົ້ມພັກລຸາ) ᨸ᩠ᩃᩅ (ປລະວະ)
ᨠ᩠ᩅᨧᩥ (ກວະຈິ) ᨡ᩠ᩅᩣᩉᩴ (ຂວາຫັງ) ᨴ᩠ᩅᩣᩁ (ທວາຣະ)
ᨸᨬ᩠ᩉᩣ (ປັນຍະຫາ) ᨲᨱ᩠ᩉᩣ (ຕັນຍະຫາ)
ᩋᨶ᩠ᩅᩮᨲᩥ (ອັນນະເວຕິ) ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩥᩴ (ຕູນນະຫັງ)

ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩴ (ຕຸມຍະຫັງ) ᩏᩊ᩠ᩉᨲᩮᩣ (ອຸນລະຫະເຕາ)

ᩅᩥᩁᩩᩊ᩠ᩉ (ວິຣຸນລະຫະ) ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣ (ຊິວະຫາ)

(ຄະ ຕະ ນະ ລະ ຍະ ນະ ຢະ ວະ ທີ່ຊ້ອນ ກ້ອງໄວ້ນັ້ນ ຕ້ອງອ່ານອອກສຽງຄ່ອຍໆ ຄືອອກແຕ່ເຄິ່ງສຽງເທົ່ານັ້ນ)

ᩏᩈ᩠ᨾᩣᨲᩥ (ອູ້ສມາຕິ) ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ (ອາຍັ້ສມາ) ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ (ຕົວ ມ ທີ່ສະກົດນັ້ນຕ້ອງອ່ານອອກສຽງ as yas ເໝືອນອ່ານພາສາຝຣັ່ງເສດ)

ຕົວ ຫ ຊ້ອນເທິງຕົວ ມ ອ່ານເປັນສຽງເຫົວ ມ ແລະ ທ່າໃຫ້ສຣະ ຢູ່ໜ້າຂອງຕົນອອກສຽງມີລົມນາກຂື້ນ ເຊັ່ນ: ᨻᩕᩉ᩠ᨾ (ອ່ານວ່າ: ພຼັມມະ ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ.

ການຖ່າຍອອກຕົວໜັງສືທຳອອກເປັນຕົວໜັງສືລາແຕງ

(ປະເທດທີ່ໃຊ້ຕົວໜັງສືລາແຕງມີ ຝຣັ່ງເສດ, ອີຕາລີ, ເອັສປັງ ຯລຯ.)

ສະຫຼະແລະຕົວໜັງສືທຳທີ່ໃຊ້ຂຽນພາສາບາລີເມື່ອຖ່າຍອອກເປັນຕົວໜັງສືລາແຕງໄດ້ດັ່ງນີ້ :

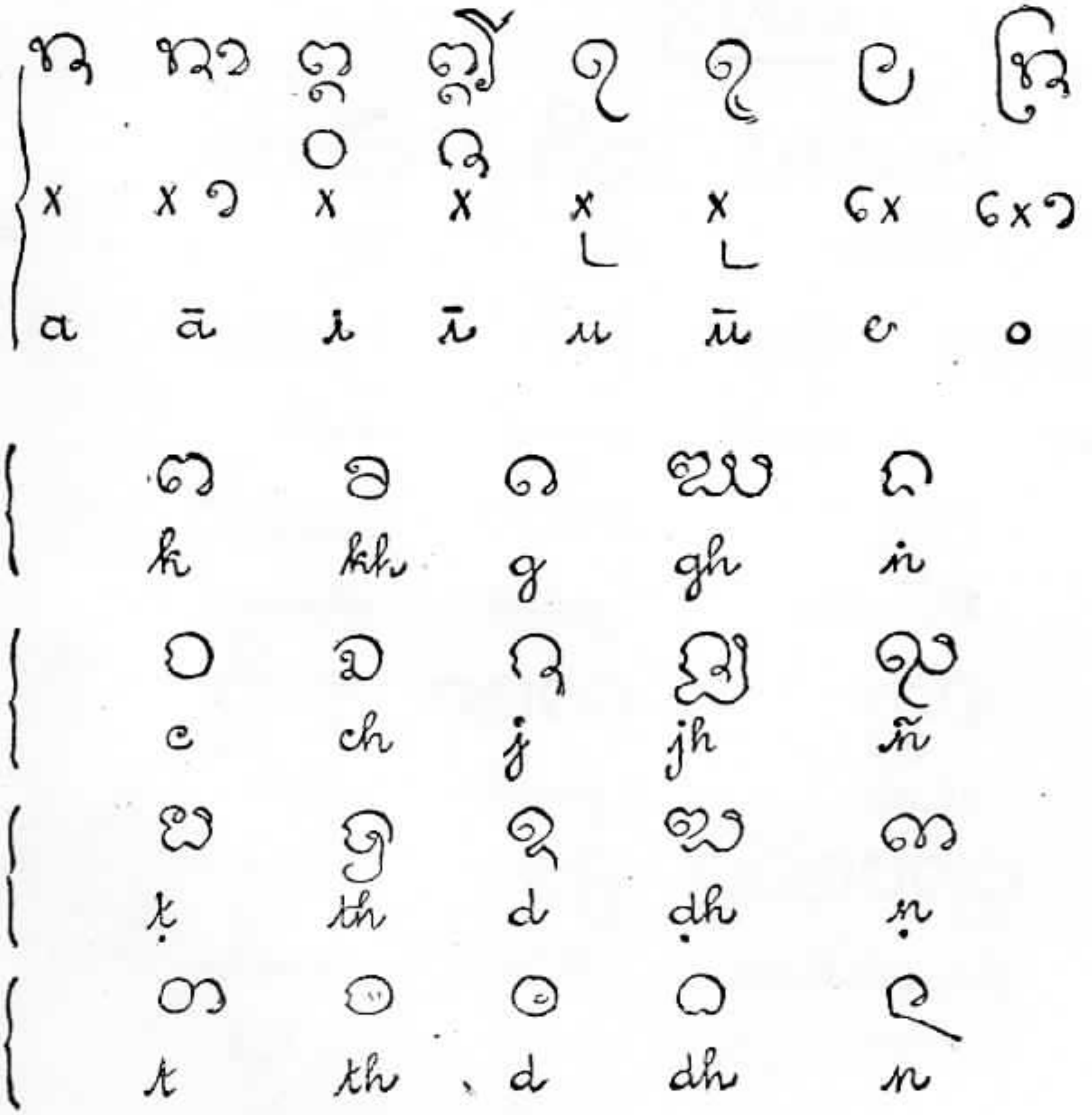

ᨸ ᨹ ᨻ ᨽ ᨾ
p ph b bh m

ᨿ ᩁ ᩃ ᩅ ᩈ ᩉ
y r l v s h

ᩊ ᩴ
ḷ ṁ

ຕົວຢ່າງ

ᩋᩉᩴ ᩋᩣᨠᩣᩈ ᩍᨲᩥ ᩎᩈᩮᩣ
aham ākāsa iti īso

ᩏᨸᨩ᩠ᨫᩣᨿᩮᩣ ᩐᩁᩩ ᩑᩅᩴ ᩒᨥ
upajjhāyo ūru evaṁ ogha

ᨠᨳᩣ ᨡᨶ᩠ᨵ ᨣᩘ᩠ᨣᩣ ᨥᩁᨱᩦ
kathā khandha gaṅgā gharaṇī

ᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨨᨲ᩠ᨲ ᨩᩣᨶᩩᨠ ᨬᨲ᩠ᨲᩥ
cakkhu chatta jānuka ñatti

ᨭᩘ᩠ᨠ ᨫᩣᨸᨶᨠᩥᨧ᩠ᨧ ᨮᩣᨶ ᨯᩥᨾ᩠ᨽ
ṭaṅka jhāpanakicca ṭhāna ḍimbha

ᨱᨲ᩠ᨳ ᨲᨳᩣᨣᨲ ᨴᨶ᩠ᨲ ᨵᨾ᩠ᨾ
nattha tathāgata danta dhamma

nikkhanta pabbajjā phassa brahma

bhikkhu manda yuddha rāgī

vuḍḍhi saṅgha hirañña virulha

agati ekanāmakiṁ hetuṁ kondañño

namo tassa bhagavato arahato

sammāsambuddhassa.

itipi so bhagavā arahaṁ sammā

sambuddho vijjācaraṇasampanno sugato

lokavidū anuttaro purisadammasārathi

satthā devamanussānaṁ buddho bhagavāti

ການຄັດລອກຕົວໜັງສືທຳອອກເປັນຕົວໜັງສືລາວ

ການຄັດລອກໜັງສືທຳອອກເປັນໜັງສືລາວຖ້າຈະຄັດ ຕາມລະບຽບຂຽນໜັງສືທຳທຸກຢ່າງແລ້ວອ່ານຍາກ ເຊັ່ນ:

ອຫໍ ພຸດວເຕາ ເທາຕຸ ກິສຸ ຕາສສ

ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ ດັ່ງເຫັນນີ້ເພື່ອໃຫ້ສະດວກແກ່ ການອ່ານ ຄວນຄັດລອກໜັງສືທຳອອກເປັນໜັງສືລາວຕາມລະບຽບທີ່ກຳໜົດໄວ້ຂ້າງລຸ່ມນີ້:

ສະຫຼະໜັງສືທຳຄັດລອກອອກເປັນສະຫຼະໜັງສືລາວໄດ້ດັ່ງກັນດັ່ງນີ້:

ອະ ອາ ອິ ອີ ອຸ ອູ ເອ ໂອ

xະ	xາ	xິ	xີ	xຸ	xູ	ເx	ໂx

ຕົວໜັງສືທຳເມື່ອຄັດລອກອອກເປັນຕົວໜັງສືລາວ ໄດ້ດັ່ງກັນດັ່ງນີ້:

ນ໑ ໄອດ

ᨠ ᨡ ᨣ ᨥ ᨦ

ກ ຂ ຄ ຄ̣ ງ

ᨧ ᨨ ᨩ ᨫ ᨬ

ຈ ສ̣ ຊ ຊ̣ ຍ̣

ᨭ ᨮ ᨯ ᨰ ᨱ

ຕ̣ ຖ̣ ດ ທ̣ ນ̣

ᨲ ᨳ ᨴ ᨵ ᨶ

ຕ ຖ ທ ທ̣ ນ

ᨷ ᨹ ᨻ ᨽ ᨾ

ປ ຜ ພ ພ̣ ມ

ᨿ ᩁ ᩃ ᩅ ᩈ ᩉ ᩊ xᩴ

ຢ ຣ ລ ວ ສ ຫ ລ̣ xັງ

<u>ຄຳຊີ້ແຈງເປັນສຳຄັນ :</u>

ສະ <u>ເxາ</u> ໃຊ້ ສະ <u>ໂx</u> ຄຳນັ້ນໃສ່ແທນໄດ້.

ສະ <u>ເxຍ</u> <u>xຍ</u> ໃຊ້ສະໄx ຄຳນັ້ນໃສ່ແທນບໍ່ໄດ້

ຕ້ອງໃຊ້ການຣະບຽບຫນັງສືທຳດັ່ງນີ້ <u>ເxຢ</u> - <u>xຢ</u>

4ນ

(ແຕ່ວ່າ ×ຍ ຄຳນີ້ຕ້ອງຂຽນດ້ວຍໄມ້ ັ ດັ່ງນີ້ ×ັຍ ຈຶ່ງອ່ານໄດ້

×̊ ນິກຄະຫິດໃຫ້ໃຊ້ຕົວ ງ ລຸ່ມກ້ອງແລະຂຽນດ້ວຍໄມ້ ັ

ດັ່ງນີ້ ×ັງ ເໝືອນຊັ້ນ ×̊ ×̊ ×̊ ຂຽນດັ່ງນີ້ ×ັງ ×ັງ ×ັງ

ບາງເໝືອນວ່າໜັງສືທຳບໍ່ໃຊ້ສຣະ ×ະ ແລະໄມ້ ×ັ ປະ

ກອບກໍດີ ແຕ່ວ່າເມື່ອຄົ້ນຄວ້າອອກມາເປັນໜັງສືລາວຄວນ

ໃຊ້ສຣະ×ະ ແລະໄມ້ ×ັ ປະກອບເພື່ອໃຫ້ສະດວກແກ່ການອ່ານ

ສ່ວນຕົວສະກົດກໍດີ:

໑. ຄຳໃດສະກົດຕົວ ປຸ.ພຸ.ລ.ລຸ (ອ່ານເໝືອນຕົວ ×ບ ສະກົດ)

໒. ຄຳໃດສະກົດຕົວ ຄ (ອ່ານເໝືອນຕົວ ×ກ ສະກົດ)

໓. ຄຳໃດສະກົດຕົວ ຈ.ຊ.ຕຸ.ດ.ຕ.ທ.ສ (ອ່ານເໝືອນຕົວ ×ດ ສະກົດ)

໔. ຄຳໃດສະກົດຕົວ ໝ (ອ່ານເໝືອນຕົວ ×ມ ສະກົດ)

໕. ຄຳໃດສະກົດຕົວ ນ ຂຽນດ້ວຍໄມ້ ັ (ອ່ານເປັນ ×ຳ)

ນັ້ນ ຕ້ອງໃຊ້ຕົວສະກົດຕາມຣະບຽບຂຽນໜັງສືທຳທັງສິ້ນ -

ອັນນຶ່ງຕົວໜັງສືລາວທີ່ໃຊ້ຢູ່ເວລານີ້ບໍ່ກົງຕາມຕົວ

ໜັງສືທຳ ເພາະສນັ້ນຈຶ່ງຈຳເປັນໃຊ້ຕົວໜັງສືລຸ່ມກ້ອງຫຼາຍຕົວ

ເພື່ອໃຫ້ຈຳນວນຕົວໜັງສືລາວທຽບຈຳນວນຕົວໜັງສືທຳ

ການໃຊ້ຕົວໜັງສືຊຸມນີ້ສະດວກດີ ຝຣັ່ງເສດ, ອັງກິດ ຯລຯ ເພື່ອຕົວໜັງສືຂອງເຮົາ ບໍ່ກຽມການຕົວໜັງສືບາລີກໍ່ໃຊ້ຕົວໜັງສືຊຸມເໝືອນກັນຊັ່ນຕົວ ກ ຕົວດຽວເປັນຫ້າຕົວ ᨠ (ກໍ) ᨡ (ຂໍ) ᨣ (ຄໍ) ᨥ (ຄໍ). ແປກກັນກໍ່ເພາະວິທີຊຸມໝາຍເທົ່ານັ້ນ (ໃຫ້ເບິ່ງລະບຽບການຖ່າຍຖອດຕົວໜັງສືທຳອອກມາເປັນຕົວໜັງສືລາວເຕໍ່ໜ້າ ປຕ).

ຕົວຢ່າງການຖ່າຍຖອດໜັງສືທຳອອກເປັນໜັງສືລາວ

ອະຫັງ	ອາກາສະ	ອິຕິ	ອິໂສ
ອຸປັຊຊາໂຍ	ອູອູ	ເອວັງ	ໂອຄະ
ກະຖາ	ຂັນທະ	ຄັງຄາ	ຄະຣະນີ
ຈັກຂຸ	ສັຕຕະ	ຊານຸກະ	ຍັຕຕິ
ຕັງກະ	ຊາປະນະກິຈຈະ	ຖານະ	ດິນພະ

ဓာတ္ထု တထာဂတ ဓန္တာ ဓမ္မ
ມັຕຸຖະ ຕະຖາຄະຕາ. ທັນຕາ ທຸັມມະ

နိက္ခန္တ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဖဿ ဗြဟ္မ
ນິກຂັນຕະ ປັພພັຊຊາ ຜັສສະ ພຣະຫມະ

ဘိက္ခု မန္ဒ ဗုဒ္ဓ ရာဂီ
ພິກຂຸ ມັນທະ ພຸທທະ ຣາຄີ

ဝုဍ္ဎိ သံဃ ဟိရည ဝိရုဠှ
ວຸດທີ ສັງຄະ ຫິຣັຍຍະ ວິຣຸລຫະ

အဂတိ ဧကနာမကိံ ဟေတုံ ကောဏ္ဍညော
ອະຄະຕິ ເອກະນາມະກິງ ເຫາຕຸງ ໂກນດັຍໂຍ

မယှံ ဝေယျာကရဏံ တုယှံ
ມັຍຫັງ ເວຍຍາກະຣະນັງ ຕຸຍຫັງ

မနော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
ມະໂນ ຕັສສະ ພະຄະວະໂຕ ອະຣະຫະໂຕ

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ
ສັມມາສັມພຸທທັສສະ .

ອິຕິປິ ໂສ ພະຄະວາ ອະຣະຫັງ. ສັມມາສັມ-
ພຸທໂທ ວິຊຊາຈະຣະນະສັມປັນໂນ ສຸຄະໂຕ ໂລ-
ກະວິທູ ອະນຸຕຕະໂຣ ປຸຣິສະທັມມະສາຣະຖິ ສັຕຖາ
ເທວະມະນຸສສານັງ ພຸທໂທ ພະຄະວາຕິ —

ສວາກຂາໂຕ ພະຄະວະຕາ ທັມໂມ ສັນທິຕ-
ຖິໂກ ອະກາລິໂກ ເອຫິປັສສິໂກ ໂອປະນະຍິໂກ
ປັຈຈັຕຕັງ ເວທິຕັພໂພ ວິນຍູຫີຕິ —

ສຸປະຕິປັນໂນ ພະຄະວະໂຕ ສາວະກະສັງໂຄ
ອຸຊຸປະຕິປັນໂນ ພະຄະວະໂຕ ສາວະກະສັງໂຄ ຍາ
ຍະປະຕິປັນໂນ ພະຄະວະໂຕ ສາວະກະສັງໂຄ ສາ-
ມີຈິປະຕິປັນໂນ ພະຄະວະໂຕ ສາວະກະສັງໂຄ ຍະ
ທິທັງ ຈັຕຕາຣິ ປຸຣິສະຍຸຄານິ ອັຕຖະ ປຸຣິສະປຸຄ
ຄະລາ ເອສະ ພະຄະວະໂຕ ສາວະກະສັງໂຄ ອາຫຸ-
ເນຍໂຍ ປາຫຸເນຍໂຍ ທັກຂິເນຍໂຍ ອັນຊະລີ-
ກະຣະນີໂຍ ອະນຸຕຕະຣັງ ປຸນຍັກເຂຕຕັງ ໂລກັສສາຕິ.

ບັນດາຕົວໜັງສືທີ່ບໍ່ມີສະຣະປະກອບ ເປັນຕົວສະກົດທັງສິ້ນ

46

ກົກເຄົ້າເຫງົ້າມູລແຫ່ງຕົວໜັງສືທຳໂດຍຫຍໍ້

ຕົວໜັງສືທຳນີ້ເອົາໄດ້ແບບຢ່າງມາຈາກຍວນຊຽງໃໝ່ ເພາະບໍ່ໃຊ່ຍວນໄດ້ປະດິດຄິດຂຶ້ນເອງ ໄດ້ເອົາມາຈາກຕົ້ນແບບຕົວໜັງສືທີ່ມາຈາກປະເທດອິນເດັຍທັງນັ້ນ.

ຕົວໜັງສືເກົ່າທີ່ສຸດເຊິ່ງນັກປາດຜູ້ສຶກສາໂບຮານະຄະດີໄດ້ພົບໃນປະເທດອິນເດັຍກໍຕົວໜັງສືຈາລຶກຂອງພຍາ. ສີທັມມາໂສກະຣາດ ອົງສ້າງທາດເຈດີຍໝື່ນສີ່ພັນລູກ ໄດ້ຈາລຶກໄວ້ເມື່ອພຸທທະສັກກະຣາດ ໓໐໐ ຕົວໜັງສືຈະເຣີນນີ້ ຮຽກວ່າພຼາຫມີ.

ຕົວໜັງສືພຼາຫມີໄດ້ປ່ຽນແປງຕໍ່ໆມາເປັນຕົວໜັງສືປາລີ ຕົວໜັງສືປາລີໄດ້ປ່ຽນແປງມາເປັນຕົວໜັງສື ມອນ. ຂອມ. ພະມ່າ (ມ່ານ).

ຕົວໜັງສືພະມ່າໄດ້ປ່ຽນແປງມາເປັນຕົວໜັງສືລື້ສິບສອງພັນນາ.

ຕົວໜັງສືລື້ສິບສອງພັນນາໄດ້ປ່ຽນແປງມາເປັນຕົວໜັງສືຍວນຊຽງໃໝ່.

ແບບຕົວໜັງສືຍວນຊຽງໃໝ່ນີ້ແລ້ວກໍ່ມາເປັນ

ຕົວໜັງສືທຳຂອງລາວລ້ານຊ້າງ

ເຮົາໄດ້ສຶກວ່າຕົວໜັງສືທຳ ກໍ່ເພາະວ່າເຮົາໄດ້ເອົາຕົວໜັງສືຂະນີ້ມາໃຊ້ຂຽນໜັງສືສາສນາ ທີ່ຈົດຄຳສັ່ງສອນຂອງພຣະສັມມາສັມພຸທ຺ທະເຈົ້າໄວ້

ໄດ້ຂຽນຕົວໜັງສື ພຣາຫມີ ບາລີ ພະມ່າ ລື້ ຍວນ ແລະ ທຳລາວລ້ານຊ້າງ ທີ່ກ່າວໄວ້ຂ້າງເທິງນີ້ ສອງສາມຕົວມາປຽບທຽບກັນໄວ້ ພໍເປັນຫລັກຖານໃນການຢຽມເບິ່ງ

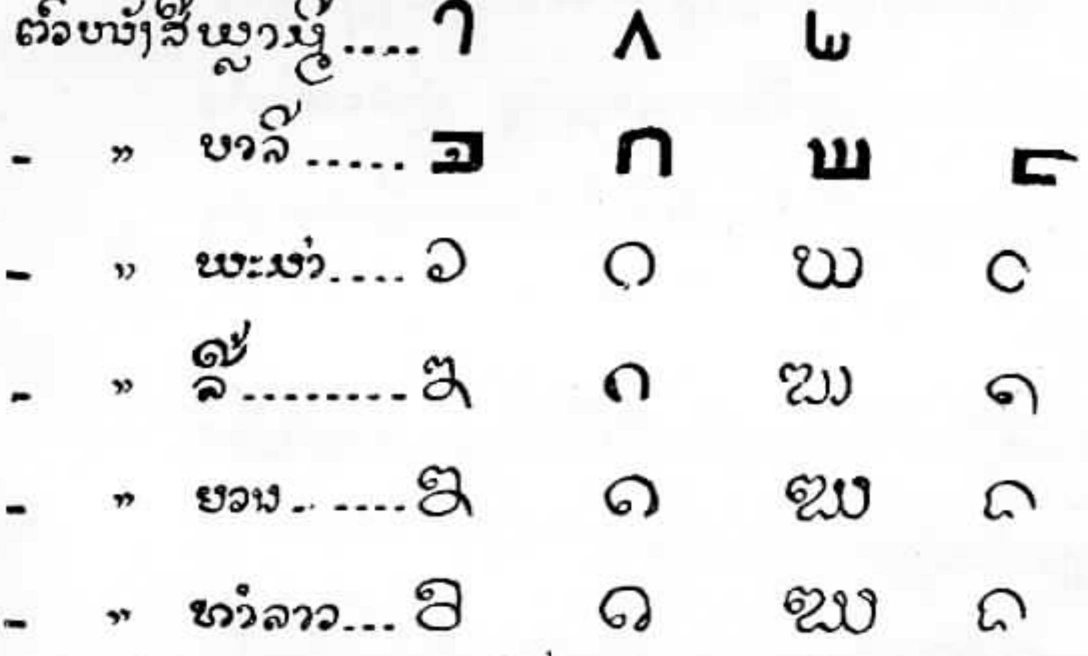

ທີ່ກ່າວວ່າຕົວໜັງສືລື້ຊຶ່ງສອງເໜັນມາໄດ້ປ່ຽນແປງມາຈາກຕົວໜັງສືພະມ່ານັ້ນ ນອກຈາກການປຽບທຽບຕົວໜັງສືເຊິ່ງຢູ່ຂ້າງເທິງແລ້ວຈະນຳຫລັກຖານຢ່າງອື່ນມາ

ປະກອບຕໍ່ໄປຄື:

໑.) ຕົວໜັງສືລື້ແລະຍວນມີຮູບສັນຖານ ຄ້າຍກັບ ຕົວໜັງສືພະມ່າຫຼາຍພັນ ແປກກັນເທົ່ານີ້ເຖົ່າ ໖ ຕົວ ຄືຕົວ ᨿ. ᩋ. ᩁ. ᨿ. ᨲ. ᩅ ການແປກກັນນີ້ຫາກ ເປັນທຳມະດາ ຜູ້ທີ່ເອົາຂອງຜູ້ອື່ນມາໃຊ້ບ່ອນເກົ່າຂອງ ເດີມໄປບໍ່ມາກກໍນ້ອຍຊຶ່ງເປັນຕົວໜັງສືລາວທີ່ເອົາໃຊ້ຢູ່ ທຸກ ວັນນີ້ໄດ້ປ່ຽນແປງມາຈາກຕົວໜັງສືໄທທີ່ພໍ່ຂຸນຣາມຄຳ ແຫງ ພະມະຫາກະສັດແຫ່ງປະເທດສຽາມແລະຄອງກຸງ ສຸໂຂ ໄທໄດ້ຮຽບຮຽງຂຶ້ນໃນພຸທສັກກະຣາດ ໑໘໒໖ ຖ້າຈະເອົາຕົວ ໜັງສືລາວໄປປຽບທຽບກັບຕົວໜັງສືສຸໂຂໄທແລ້ວກໍແປກ ກັນຢູ່ຫຼາຍຕົວ

໒.) ການສັງເກດຄືຊ້ອນຕົວໜັງສືລື້ແລະຍວນກໍຊ້ອນ ຕາມວິທີດຽວກັນກັບພະມ່າເຊັ່ນ :

ລື້ແລະຍວນ ᨷᨲ᩠ᨲ ພະມ່າ ပတ္တ ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ

໓.) ເມື່ອຕົວ ນ ຊ້ອນຕົວອື່ນແລ້ວລື້ແລະຍວນກໍ ຮຽນເປັນຕົວດຽວດັ່ງນີ້ ນນ ເໝືອນກັບພະມ່າເຊັ່ນ:

ລື້ແລະຍວນ : ᨲᨶ᩠ᨶ ພະມ່າ : တန္န ...

ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ.   ແຕ່ວ່າຂອນບໍ່ຮຽງເຂົ້າເປັນຕົວດຽວໄດ້
ຊ້ອນກັນດັ່ງນີ້ ກິສ຺ພ.

ໃນເມື່ອຕົວ ດ ຊ້ອນກັບຕົວໜັງສືຕົວອື່ນແລ້ວ ພະຍ່າ
ໄດ້ເອົາຕົວ ດ ໄວ້ທາງເທິງ ແລະປ່ຽນເປັນດັ່ງນີ້ ̊× ລີ້
ແລະຍວນກໍໃຊ້ວິທີດຽວກັນ ພະຍ່າເຊັ່ນ :
ລື້ແລະຍວນ ສຸຄ຺ຄິລໍ. ພະຍ່າ ສຸຄ຺ຄິລໍ ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ

ໃຊ້ ພະຍ່າໃຊ້ສະຣະອາຍາວດັ່ງນີ້ : ×ᩣ ສຳຫຼັບປະກອບກັບ
ຕົວ ᨣ - ᨴ - ᨵ - ᨯ - ᨷ - ᨸ - ᩅ   -   ເຊັ່ນ :
ᨣᩣ . ᨴᩣ . ᨵᩣ . ᨯᩣ . ᨷᩣ . ᨸᩣ . ᩅᩣ .

ເພາະວ່າຖ້າຈະໃຊ້ສະຣະອາທັມມະດາ ×າ ປະກອບອາດຈະ
ຫຼົງກັບຕົວອື່ນເຊັ່ນ ᨴᩣ (ສະຣະອາໃສ່ຕົວ "ສ") ອາດຈະຫຼົງ
ກັບ ᨴᨴ (ຕົວ "ສ" ສອງຫ້ອງ ຄື ສ ຊ້ອນ ສ) ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ.
ສ່ວນຕົວໜັງສືລື້ແລະຍວນທີ່ນອກເໜືອຈາກນີ້ໃຊ້ ສະຣະ
ອາສັ້ນ ×າ ປະສົມກໍບໍ່ຫຼົງກັບຕົວອື່ນໄດ້ ເຖິງຢ່າງນັ້ນກໍດີ
ເພາະວ່າລື້ແລະຍວນໄດ້ປ່ຽນເປັນເອົາຕົວໜັງສືພະຍ່າ
ມາໃຊ້ກົນສອງຊາຍນີ້ຈຶ່ງໃຊ້ສະຣະອາຍາວ ×ᩣ ປະສົມຕົວ
ໜັງສືທີ່ກ່າວໄວ້ຂ້າງເທິງນີ້ເໝືອນກັນພະຍ່າເຊັ່ນ :

᪑᪑. 50 ယောဂေါပါသါဓါ - ဝါဒဃာမှိ ᨯᩢ᩵ᨦ

ᨶᩦ᩶ᨷᩮᩢ᩠ᨶᨲᩫ᩠᩶ᨶ ᨣᩤᩴᨻᩦ᩠ᨲᩣᨠᩣᨡᩬᨦᩃᩣᩅᨻᩮᩢᩣᩉᩦ᩵ᨿᩢ᩠ᨦᨲᩮᩢᩣ᩵ᨠ᩵ᩬ᩠ᨶ

ᨠᩴᩳ᩠ᨩ᩶ᩈᩬᩁᩡ ᨶᩦ᩶ᨷᩮᩢ᩠ᨶᨾᩮᩬᩥᩁ᩠ᨶᨠᩢ᩠ᨶ -

ᨹ.᪑ ᨲ᩠ᩅᩫᨳᩮᩃᨡᩬᨦᨻᨾ᩵ᩣ ᨲᩯ᩵ ᪑ ᨳᩧ᩠ᨦ ᪐ ᩃᩨ᩶ ᩃᩯᩡᨻ᩠ᩅᩁ

ᨠᩴ᩵ᨷᩢ᩠ᨿᨶᨷᩮᩢ᩠ᨿᨶᩋᩣᨶᨾᩣᩳ᩠ᨩ᩶ᩉᩢ᩠ᨿᨸᩁ᩠ᨿᩮᩢ᩠ᨶ :

ᨻᨾ᩵ᩣ	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၀
ᩃᩨ᩶	᪑	᪒	᪓	᪔	᪕	᪖	᪗	᪘	᪙	᪐

ᩈ᩵ᩅ᩠ᨶᨳᩮᩃᨡᨻ᩠ᩅᩁᨶᩢ᩠᩶ᨶᨷᩮᩢ᩠ᨶᨾᩮᩬᩥᩁᨶᨠ᩠ᨿᩢᨳᩮᩃᨡᩃᩨ᩶ ᩅᩢ᩠᩶ᨶᨲᩯ᩵ᩉ᩠ᨶᩮᩬᩣ

᪔ ᨲ᩠ᩅᩫᨯ᩠ᨿᩅᩉᩦ᩵ᨾᩦᨷᩩ᩠ᨶᨾᩮᩬᩥᩁᨶᨠ᩠ᨿᩢᨳᩮᩃᨡᨻᨾ᩵ᩣᨯᩢ᩵ᨦᨶᩦ᩶. ᪑-